

**FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY PALACKÉHO
V OLOMOUCI**

KATEDRA SLAVISTIKY

**1.KANÁL TV: STRUKTURA
VYSÍLÁNÍ A PROGRAMY**

**1 TV CHANNEL: STRUCTURE
OF BROADCASTING AND
PROGRAMMES (SHOW)**

VYPRACOVALA: Lenka Urbášková

VEDOUCÍ PRÁCE: Mgr. Jekatěrina Mikešová, Ph.D.

OLOMOUC 2013

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně a uvedla všechny použité prameny.

V Olomouci, 18.04.2013

---

podpis

Děkuji Mgr. Jekatěrině Mikešové, Ph.D., za konzultace, rady a připomínky, které mi během psaní bakalářské práce poskytla.

---

podpis

OBSAH

Úvod	7
1. Hromadné sdělovací prostředky	9
1.1 Teorie hromadné komunikace	9
1.2 Masmédia	10
1.3 Politika a přenos informací	10
2. Vývoj televizního vysílání v Rusku	12
2.1 Obecné informace	12
2.2 Ekonomika televizního vysílání	13
2.3 Vývojové etapy	13
2.4 Experimentální období	14
2.5 Vývoj materiálně-technické základny	15
2.6 Propagace	16
2.7 Období „Perestrojky“	16
2.8 Krize státního vysílání	17
2.9 Nezávislé vysílání	18
2.10 Vysílání do zahraničí	19
3. Ruská média a formování legislativy	20
3.1 Cenzura	21
4. První kanál	22
4.1 Historie Prvního kanálu v datech	22
4.2 Základní informace	23
4.3 Jednotlivé televizní stanice	24
4.4 Organizace a vedení kanálu	26
5. Dělení a analýza programů	28
5.1 Zábavné pořady	28
5.1.1 „Večernij Urgant“ (Večerní Urgant)	28
5.1.2 „Smak“ (Chut')	28
5.2 Seriály	29
5.2.1 „Neravnyj brak“ (Nerovný sňatek)	29
5.2.2 „Ty ne odin“ (Ty nejsi sám)	29
5.2.3 „Grač“ (Havran)	29

5.2.4	„Ponjat'. Prostit'“ (Pochopit. Odpustit.)	30
5.3	Poznávací pořady	30
5.3.1	„Vremja obedať!“ (Čas obědvat!)	31
5.3.2	„Choču znat'“ (Chci znát)	31
5.3.3	„Žit' zdorovo!“ (Žít zdravě!)	31
5.3.4	„Kontrolnaja zakupka“ (Kontrolní nákup)	32
5.4	Talk show	32
5.4.1	„Pust' govorjat'“ (Ať mluví)	32
5.4.2	„Davaj poženimsja!“ (Pojďme se vzít!)	33
5.4.3	„Dobrogo zdorovica!“ (Zdravíčko vám přejeme!)	33
5.4.4	„Djoševo i serdito“ (Levně a dobře)	33
5.4.5	„Modnyj prigovor“ (Módní rozsudek)	34
5.5	Politické talk show	34
5.5.1	„Svoboda i spravedlivost'“ (Svoboda a spravedlnost)	34
5.5.2	„Čelovek i zakon“ (Člověk a zákon)	35
5.6	Publicistické pořady	35
5.6.1	„ŽKCH“	36
5.7	Informační programy	36
5.7.1	„Novosti“ (Zprávy)	36
5.7.2	„Drugie novosti“ (Druhé zprávy)	36
5.7.3	„Vremja“ (Čas)	36
5.7.4	„Večernije novosti s subtitrami“ (Večerní zprávy s titulky)	36
5.7.5	„Nočnye novosti“ (Noční zprávy)	37
5.7.6	„Novosti s subtitrami“ (Zprávy s titulky)	37
5.7.7	„Voskresnoe vremja“ (Nedělní čas)	37
6.	Televizní zpravodajství	38
7.	Struktura vysílání	40
7.1	Vysílání ve všedních dnech	41
7.2	Páteční vysílání	41
7.3	Sobotní vysílání	41
7.4	Nedělní vysílání	41
8.	Srovnání s Českou televizí	42
8.1	Informace o České televizi	42
8.2	Televizní kanály České televize	43

8.3 Srovnání České televize s Prvním kanálem	44
Závěr	45
Резюме	47
Seznam použitých pramenů	53
Přílohy	56
Příloha č. 1 – Atraktivita a upoutávka tématu	56
Příloha č. 2 – Vysílání ve všedních dnech	57
Příloha č. 3 – Páteční vysílání	58
Příloha č. 4 – Sobotní vysílání	59
Příloha č. 5 – Nedělní vysílání	60
Příloha č. 6 – Vývoj loga	61
Příloha č. 7 – Dobrovolná činnost organizace Prvního kanálu	62
Příloha č. 8 – Přepisy a překlady	63
Příloha č. 9 – Cenzura v Rusku	65

ÚVOD

Možnosti doručovat sdělení okamžitě na dlouhé vzdálenosti a předkládat najednou milionům lidí stejné informace nám v dnešní době připadají tak samozřejmé, že je přijímáme téměř lhostejně. Je zřejmé, že masová média ovlivňují své příjemce, a tím i společnost jako celek. Člověk se vyvíjel již od pravěku a spolu s ním i typ komunikace. Za tisíce let prošla lidská civilizace mnoha epochami, jež spojovala jedna ze schopností – komunikovat.

Nejvýraznější vývoj masové komunikace zaznamenáváme od počátku dvacátého století. Právě v tuto dobu se začala světem šířit média, jako jsou rozhlas a televize. Za dobu svého vývoje prošla řadou inovací a technologického pokroku. Různé výzkumy a technologie se snaží každým dnem zlepšit systémy vysílání a přenosy zvuku či obrazu na dálku.

Masová média jsou konkurující si podniky soustředěné na vytváření zisku. V komunikačních procesech hrají ústřední roli. Zpodobňují a shrnují interpretace skutečností, které si jejich publikum osvojuje. Lidé si mohou vytvořit subjektivní a sdílené konstrukce skutečností, v nichž žijí, z toho, co čtou, slyší a vidí.

Média jsou zdrojem informací, zábavy i vzdělání. Snaží se přetlumočit nejnovější události z domova i zahraničí a zaujmout pozornost diváka. Pro mnohé z nás je čas strávený u televize příjemnou oddechovou chvilkou v dnešním uspěchaném světě. Snad každý z nás má svůj oblíbený pořad či seriál, na který se rád podívá. Pro osamělé či nemocné lidi je televize nebo rozhlas každodenním věrným společníkem. Díky ní se necítí tak sami. Mají pocit, že doma někdo je a „komunikuje“ s nimi. Obdobně je na tom i rozhlas, kde se však musí posluchač spokojit s přenosem pouze zvukového systému (mluveného slova). Je to prostředek, který slouží k získání všeobecných znalostí a k osobnímu rozvoji člověka. V dnešní době masmédia tvoří nedílnou součást našeho života a většina z nás si život bez nich umí už jen stěží představit.

Jako téma naší bakalářské práce jsme vybrali ruskou televizní stanici První kanál, její strukturu vysílání a programy. Téma je velmi zajímavé, protože se jedná, mimo uvedení obecných informací, o podrobný výzkum. Televizní vysílání máme možnost díky kabelové televizi sledovat i z pohodlí domova.

Hlavním cílem je zjistit nové informace o televizní stanici obecně a popsat je – vznik TV v širokém historickém kontextu, potřebný kapitál, fungování a každodenní běžný

chod společnosti, obliba a sledovanost. Zjistíme, jestli TV zjevně propaguje myšlenky některé politické strany, tedy zda má určitou ideologickou spjitost a zařazenost. Provedeme analýzu jednotlivých programů.

Naše práce se skládá z úvodu (teoretická část), kde se dozvíme, jak obecně funguje televizní vysílání v systému hromadných sdělovacích prostředků, jakou pozici zastupuje a jak ovlivňuje své diváky. V praktické části se zaměříme na strukturu a analýzu programů a vysílání. A v závěru zhodnotíme, zda jsme dosáhli stanovených cílů.

Hlavním zdrojem materiálu pro tuto práci bude oficiální internetová stránka Prvního kanálu. Dalšími dvěma důležitými zdroji jsou knihy autorů V. V. Egorova a N. A. Goljadkina. Poté budeme čerpat z odborných knih o mediální komunikaci a vysílání od historie až po současnost. A samozřejmě samotné vysílání nám pomůže vytvořit si vlastní názor na dané téma.

1. HROMADNÉ SDĚLOVACÍ PROSTŘEDKY

1.1 Teorie hromadné komunikace

Kapitola se opírá o knihu Teorie masové komunikace. [1] „Lidská potřeba spolehlivého prostředku rychlého komunikování na dlouhé vzdálenosti vzrůstala souběžně s tím, jak se zdokonalovala společnost.“ (Melvin L. 1996: Praha, 17)

Epocha masové komunikace vznikala již počátkem devatenáctého století s příchodem novin určených obyčejným lidem a později pokračovala vynalezením elektronických médií, jako jsou telegraf a telefon. Noviny však byly v podstatě jen dalším pokračováním epochy tisku a ostatní jmenovaná média nikdy nevyužívalo příliš velké množství lidí. Mnohem realističtější tedy bude, posuneme-li začátek epochy masové komunikace na počátek dvacátého století a spojíme ho s objevením a všeobecným rozšířením filmu, rozhlasu a televize. Právě tato média nastartovala změnu, kterou prožíváme dodnes. S objevením a přijetím masové komunikace se začalo tempo komunikačních aktivit člověka nápadně zrychlovat. V polovině století spatřil světlo světa telegraf. S příchodem dvacátého století se západní civilizace chystala vyzkoušet prostředky komunikace. V první dekádě nového století se oživený film stal formou rodinné zábavy. Tentýž osud pak ve dvacátých letech potkal rozhlas a o něco později i televizi. Poté se přidala nová média, jako kabelový přenos, videomagnetofony a nakonec i interaktivní videotex.

Základní vnitřní podmínkou udržování systémové stability je samozřejmě podmínka finanční. Aby společnosti získaly peníze, jsou závislé na svých příjemcích. Hlavní problém vyhnutí se dramatickým změnám v chování příjemců je zajištění zábavného obsahu. Jeho velké množství je vhodné, ale jde o dramatický obsah nízkého vkusu.

Vcelku nedávno jsme byli – zcela nepřipraveni – vrženi do epochy počítačů. Nikdo přesně neví, co bude tato epocha znamenat pro komunikaci, ale počítače nás už stačily přetvořit v něco, čemu se říká „informační společnost“. Dějiny lidské komunikace jsou spíš dějinami přibírání dalších komunikačních systémů než jednoduchým přecházením od jednoho systému k dalšímu. Stále se zrychlující tempo rozvoje technologií v nových komunikačních systémech je charakteristickým rysem naší doby. Osobní počítač se může stát klíčovým komponentem některých komunikačních systémů budoucnosti.

1.2 Masmédia

„Média jsou zdrojem přenosu informací (přenosový model komunikace). Jsou založena na digitálním zpracování a přenosu dat. Samotné slovo médium (z latiny) znamená prostředek, prostředník či zprostředkující činitel. Můžeme tedy říct, že média zprostředkovávají určité sdělení a jedná se tedy o médium komunikační. Primárními prostředky jsou tisk, rozhlas a televize.“ (Jirák 2007: Portál, 16)

„Masová média jsou také zdrojem moci (prostředkem vlivu, ovládnání a prosazování inovací ve společnosti, pramenem informací a nástrojem jejich přenosu). Jsou prostředkem zábavy a určují nejběžnější způsoby trávení volného času. Představují největší a stále se rozšiřující průmyslové odvětví.“ (McQuail 1999: Portál, 21, 299)

Můžeme tedy říci, že masmédia zprostředkovávají kontakt (distribuci znalostí) mezi sdělovacími prostředky a příjemci. Jsou nositelem propagace, která ovlivňuje blízkou veřejnost.

1.3 Politika a přenos informací

„Roli média veřejné služby vymezuje zákon. Základním úkolem zpravodajství a publicistiky je informovat o všech podstatných aspektech veřejného života takovým způsobem, aby byla příjemci umožněna tvorba adekvátního názoru.“ (Polách 2008: Univerzita Palackého v Olomouci, 9)

V tržním hospodářství, které nastoupilo rovnou po totalitním systému, v němž svobodná žurnalistika nemohla existovat, a kde se tudíž nemohla pevně zabydlet ani tištěná seriózní média (Stalin: „Média jsou nejmocnější zbraní státu“), ani veřejnoprávní televize, vnutila společnosti velice rychle hodnotová kritéria komerční televize. Deníky byly vtlačeny do situace, v níž soutěží o stejné čtenáře a inzerenty s bulvárem. [2]

Český sociolog Jiří Večerník uvedl: „Dnešní informace nemají často hodnotový vektor, jejich záplava odebírá slovům jejich váhu a událostem jejich smysl. (...)“ „Hlavní nebezpečí moderních médií spočívá v podřizování našeho myšlení jejich rychlosti a úsečnosti.“ [3]

Důvěryhodnost každého média záleží na kvalitě zpracované informace. Musíme však být obezřetní s globalizací médií. Ta by například, podle novináře, dramatika

a spisovatele Karla Hvižd'aly, vedla nejspíš k terorismu a globálním sociálním nepokojům. [4]

Se zmíněnými názory autorů můžeme jen souhlasit. Jedním ze základních prvků úspěchu televizní stanice je pravdivý a aktuální přenos událostí a novinek ze světa. V dnešní době, kdy je každý z nás zahrnut velkým množstvím informací, je důležité zvolit si co nejdůvěryhodnější média. Jejich interpretace má totiž určitý vliv na názor, který si člověk po sdělení dané informace utvoří.

2. VÝVOJ TELEVIZNÍHO VYSÍLÁNÍ V RUSKU

Televizní vysílání umožňuje divákovi stát se spoluúčastníkem událostí. Dokonce i těch, které se dějí bez něho. Masmédia mají na veřejnost ohromný vliv. Proto není divu, že se hromadné sdělovací prostředky často potýkají se snahou o cenzuru či o úplnou kontrolu.

Následující kapitola se opírá o poznatky autorů z knihy V. V. Egorova „Televidenie: Teorie i praktika“ (Televizní vysílání: Teorie a praxe) a z knihy N. A. Goljadkina „Kratkij očerk stanovlenija i razvitija otečestvennogo i zarubežnogo televidenija“ (Stručná historie vzniku a rozvoje domácího a zahraničního televizního vysílání). Oba autoři podávají přehled o historii televizního vysílání, jejím vývoji a dopadu na dění v zemi.

Vznik televizního vysílání v Ruské federaci je těsně spjatý s rozvinutím rozhlasového vysílání a s ideologickými výpočty představitelů SSSR. Bolševická strana se snažila vytvořit maximálně vhodné podmínky pro přípravu tohoto nového prostředku propagace.

2.1 Obecné informace

Televizní vysílání probíhá v souladu s ústavou a dalšími zákony, dále pak na základě principu svobody slova, tisku a rozvoje demokracie v zájmech obnovy společnosti. Pojem „televidenije“ (televizní vysílání, televize) zavedl petrohradský rozhlasový inženýr Konstantin Dmitrijevič Perskij, na vědecké konferenci v Paříži, roku 1900. Ovšem termín, jako myšlenka, se objevil již dávno předtím.

Se státní televizí souvisí tvůrčí struktura v organizaci vysílání, jako je redakce, studio, tvůrčí sdružení, řízení výrobních programů atd. Základem pracovního kolektivu jsou tvůrčí pracovníci – novináři, filmaři, umělci a operátoři, kteří si svobodně a vědomě vybrali práci v televizi jako místo pro realizaci svých tvůrčích schopností. Výdaje na založení televizního kanálu v Rusku činí přibližně 2 až 3 miliardy rublů. K tomu je třeba přičíst asi 400 milionů rublů za vědecko-výzkumné a zkušební práce.

Státní televizní vysílání pravdivě, objektivně a rychle informuje občany o vnitřní a vnější politice, o událostech, faktech, o dění v zemi i v zahraničí, odráží celou škálu

názorů a stanovisek v poměru k jejich existenci ve společnosti. Slouží k posílení vzájemného porozumění mezi lidmi a národy.

2.2 Ekonomika televizního vysílání

Ekonomika televizního vysílání je systém hospodářských a finančních vztahů mezi redakčním a televizně-rozhlasovým centrem, mezi tvůrčími a technickými odděleními při přípravě a přenosu televizních programů a filmů. Každá společnost má právo si sama určit, jak bude nakládat s příjmy a výdaji společnosti, jakým způsobem bude přerozdělovat peníze do fondů. Také zahraniční reklamy přinášejí ruskému vysílání finanční podporu (dříve tvořily 70 až 80 % reklamy).

Obecný trend rozvoje a posilování ekonomiky televize je zvýšení tvůrčí a redakční nezávislosti výroby, zlepšení kolektivní a osobní odpovědnosti ředitelů pro televizní novináře a využívání finančních a technických zdrojů k vytvoření přenosů. V každé televizi si stanovují vlastní normy k používání kamer, videí a filmů, doby k natáčení, kostýmů, a to v závislosti na žánru televizního programu.

Práce na vytvoření technické základny pro přenos obrazu na vzdálenost otevřela nové možnosti pro využití vizuálních prostředků, především pro účely již zmiňované propagace. Zprvu sloužila televize spíše jako vizuální pomůcka k rádiu, než se problémy s přenosem zvuku zcela vyřešily. Zkušební vysílání bylo v Ruské federaci zahájeno v roce 1931. Poté výroba televizorů prudce vzrostla.

2.3 Vývojové etapy

Odborný přístup k historii televizního vysílání vyděluje tři základní etapy vývoje. První vývojové období nastalo ještě před začátkem 30. let, tedy předtím, než se začalo vysílat v pravidelných intervalech. Hovoříme zde o odborných zkušenostech, vynálezech a objevech ruských vědců v oblasti přenosu obrazu a zvuku na dálku. Období se také nazývalo dobou experimentální.

Druhá etapa trvala mezi 30. až 60. lety. Hledala optimální organizační formy a zabývala se distribucí televizního vysílání, tedy přenosu obrazu k divákovi. Trvala

do doby, než se založil systém Centrálního, republikánského a místního televizního vysílání a vzniklo hromadné vysílání.

Třetí vývojové období trvá od konce 60. let dodnes, kdy se hromadné vysílání stalo celosvazovým. Některé významné národní programy začaly prosazovat svoji nadvládu. Třetí etapa je charakterizována přeměnou televize v hlavní prostředky masových médií.

Z tohoto vyplývá, že každá etapa rozvoje domácího televizního vysílání zabrala časové rozmezí 25 až 30 let. Za tak krátkou dobu nelze srovnávat rychlost technického, vědeckého a technologického rozvoje televizí s ostatními masmédií. Jednalo se o vědecko-technickou revoluci 20. století.

Několik zemí podstupuje i čtvrtou vývojovou etapu, zvanou jako dobu „hojnosti“. Charakterizuje se zavedením satelitních a kabelových televizí, jež ve značné míře rozšiřují obzory diváků.

2.4 Experimentální období

Základ pro mnoho systémů dřívějšího, tzv. optického televizního vysílání, vynalezl v roce 1884 německý vědec Paul Nipkow (patentován v roce 1895) „skenovací disk“ z buněk selenu, který prováděl rozklad obrazu na jednotlivé elementy. Ve 20. letech a na začátku 30. let byl tento mechanický televizor zlepšen úsilím armády experimentátorů. Současně se chystala verze elektronického televizního vysílání. Zásadní význam pro elektronickou televizi měly experimenty se způsoby zrcadlení opticko-mechanického skenování, prováděné v roce 1907 profesorem Borisem L. Rozingem v petrohradském technologickém institutu. Na jeho pokusy navázal mladý inženýr Lev Sergejevič Termen, který sestavil tři verze „elektronického vysílání na dálku“. Jeho aparatura dokázala vysílat obrazy na vzdálenost do 50 metrů. V USA a Anglii byli s vývojem o krok napřed. Proto Lva Termena vyslali do USA.

Světový boom mechanického televizního vysílání zasáhl i SSSR. Zkušební přenosy začali vysílat v Moskvě, v dubnu roku 1931. Klasický pohybový obraz se řádně vyvinul v srpnu 1931 a obraz se zvukem v listopadu 1934. V Moskvě bylo napočítáno okolo 30 televizorů. První vysílaný film byl o sjezdu „VKP(b)“ (Celosvazová komunistická strana bolševiků). Přenosy se vysílaly 5x týdně. O dalším vývoji a neustálém zdokonalování vysílání svědčí i fakt, že v roce 1943 byla na Moskevské energetické univerzitě založena katedra televizního vysílání.

2.5 Vývoj materiálně-technické základny

V lednu roku 1955 se přenosy moskevského televizního centra začaly vysílat pravidelně. V hlavním městě bylo napočítáno 15 000 televizorů. V polovině 50. let se televizory začaly masivně nakupovat. Na konci 50. let se na území SSSR nacházelo přibližně 60 televizních studií. 22. března 1951 bylo založeno „Gosteleradio SSSR“ (Státní televizní a rozhlasové vysílání SSSR). Po „Pervoj programme“ (První program) se tak stala druhou (moskevskou) vysílací stanicí.

V roce 1961 mohla Evropa poprvé vidět přímé vysílání z Moskvy – reportáž o slavném přivítání prvního kosmonauta ve vesmíru J. A. Gagarina. Historický první kosmický let odstartoval 12. dubna 1961. Sovětský svaz se stal jedním z prvních států, které zavedly používání satelitních spojení. V roce 1965 své vysílání zahájila stanice „Molnija – 1“. V roce 1967 bylo uvedeno do provozu prvních 20 stanic satelitního komunikačního systému „Orbit“. Systém pokrýval všech 11 časových pásem státu – od Kaliningradu po Kamčatku. Později se objevily ekonomičtější systémy „Ekran“ a „Moskva“.

Z politických důvodů přestala televize vysílat barevně, což způsobilo úpadek televizního průmyslu. SSSR se izolovala od velkého televizního světa. Znovu bylo barevné vysílání zahájeno v listopadu 1967, kdy bylo založeno nové moskevské televizní centrum „Ostankino“. Centrum se proslavilo tím, že jeho televizní věž dosahuje výšky 540 metrů. Je tak nejvyšší v Evropě. V srpnu roku 2000 vypukl v horní části věže požár, který trval tři dny. Škoda byla vyčíslena na 80 milionů dolarů.

Na území SSSR byl vytvořen největší systém televizního a rozhlasového vysílání na světě, který zahrnoval 160 center, více než 18 000 televizních a 1 200 rozhlasových vysílačů, 10 satelitů a 500 000 kilometrů linií pozemního spojení. Z Moskvy poskytoval téměř kompletní pokrytí obyvatelstva. V každé ze svazových republik (kromě Ruska) existoval program, který vysílal jak v místním, tak v ruském jazyce.

Důležitá změna nastala s vyhláškou prezidia Nejvyššího sovětu SSSR 12. června 1970. Tehdy byl Výbor pro rozhlasové a televizní vysílání Rady ministrů SSSR transformován do republikánského Státního výboru Rady ministrů SSSR v oblasti televizního a rozhlasového vysílání. Sovětské televizní vysílání dostalo velké úkoly:

- zvýšit roli televizního vysílání v souvislosti s určenou ideologií;
- centralizovat televizní vysílání do velkých měst;
- zajistit koordinaci centrálního a místního televizního vysílání.

2.6 Propagace

Prostředky masových informací a propagace, to je dřívější oficiální název pro sovětský tisk, rádio a televizní vysílání. Hlavní role vysílání v SSSR byla zformulována tehdejším hlavním ideologem předsednictva ústředního výboru komunistické strany, E. K. Ligačevom. Ten řekl, že by měly být všechny televizní a rozhlasové programy předmětem ke stejnému cíli – k objasnění a realizaci stranické politiky. Totální politická kontrola nad vysíláním byla odůvodněna každodenní politickou, kulturní a estetickou výchovou obyvatelstva. Vysílaly se programy především informační a publicistické.

Televizní vysílání s cílem vzdělávat sovětský lid a tvořit správný názor veřejného mínění mělo dočasný charakter. Diváci začali být k přibarveným informacím o vnitřní situaci státu skeptičtí. Například zprávy o pokroku zemědělství vyvolaly rozpory mezi lidmi, kteří stávali fronty na jídlo. Menší míra nevole se rozšířila i do zahraničí – obyčejný divák zřídka kdy překročil železnou oponu, rádia vysílající na západě byla hluchá a za hranicemi bylo možné koupit pouze komunistické noviny. Vysílané filmy opěvovaly tzv. člověka práce a zdůrazňovaly výhody sovětského způsobu života. V televizi se vůbec nevysílaly ostatní žánry, jako talkshow či thrillery.

Po smrti Stalina, se situace na počátku 60. let změnila. Začaly se vysílat pořady, které se nečetly už jen z papíru, ale vznikla řada improvizovaných a besedních programů. Mezi ně patřily pořady, jako: „*Estafeta novostej*“ (Štafeta novinek) nebo „*Klub vesjolych i nachodčivych*“ (Klub veselých a vynalézavých). Výběr programů nebyl veliký, ale jakékoli svobodné rubriky měly jistý úspěch u ohromného počtu diváků.

2.7 Období „Perestrojky“

Po roce 1985 se jak ve státě, tak v televizním vysílání projevil významné změny. Nové vedení SSSR, v čele s M. S. Gorbačovem, využívalo „SMI“ (hromadné sdělovací prostředky) ke způsobu, jak najít cestu ven z nečinnosti, s cílem prolomit byrokratický odpor vůči reformám a podpořit „nové politické myšlení“ (odmítnutí nepřítelů, priorit lidských hodnot, svoboda volby). Na obrazovkách se objevila témata problémů společenského života (výtržnictví, narkomanie, AIDS, osobní život představitelů vlády), válečné události. Tehdy vznikl pořad „Vzgljad“ (Názor), který se zabýval

aktuálními problémy v zemi. V listopadu 1989 nechal Edugard Sagalaev přejmenovat pořad „Vremja“ (Čas) na „Sem dnej“ (Sedm dní). Jeho součástí byly také zprávy o nedostatcích a chybách – „Prožektor perestrojki“ (Reflektor přestavby). Význam změnil i pojem „zpráva“. Novými tématy se staly živelné pohromy a katastrofy.

Na konci 80. let vedení SSSR povolilo svým občanům svobodný výběr zdrojů informací a svobodné šíření jakýchkoli témat jakýmkoli způsobem. V roce 1990 byl zrušen orgán „Glavlit“ (vedoucí oddělení literatury a publikace) pro státní cenzuru. Demokratizací televizního vysílání se zvýšil objem přímých přenosů, kde se mohli diváci telefonicky ptát na různé dotazy. Začaly se vysílat také zahraniční pořady a seriály.

2.8 Krize státního vysílání

Srpnový převrat v roce 1991, jehož konzervativní síly se neúspěšně snažily navrátit stát k předešlému pořádku, vedl ke konečnému zhroucení KSSS (Komunistická strana Sovětského svazu) a Sovětského svazu. Státní televizní a rozhlasové vysílání bylo rozděleno podle republik. V Rusku vznikly dvě velké státní společnosti. Zprvu se předpokládalo, že první kanál „Ostankino“ bude obsluhovat SNS (Společenství nezávislých států). Ale nakonec zůstal pouze programem Ruska.

V květnu roku 1991 vznikl televizní kanál „Rossija“ (Rusko), který patřil „VGTRK“ (Všeruská státní televizní a rozhlasová společnost). Stanice se stala mluvčím demokratičtější smýšlejícího ruského parlamentu, v čele s Borisem Jelcinem. Komunistická strana ztratila svůj monopol na politickou moc a mezi politickými stranami začaly boje o kontrolu nad hromadnými sdělovacími prostředky. Hlavní přeměny nastaly o televizní vysílání. Opozice se snažila dostat k moci, a tak v noci z 3. na 4. října 1993 obsadila stanici „Ostankino“. Televizní vysílání se ocitlo pod plnou kontrolou výkonné moci. Se změnou politického klimatu TV kanál „Rossija“ ztratil svoji opozici, odvahu a objektivitu. Stanice začala strádat i finančně. Sledovanost klesala naporem velké konkurence. V květnu roku 1998 byly všechny elektronické „SMI“ (hromadné sdělovací prostředky) spojeny v jednu společnost, která navíc musela plnit politikou nově ukládané principy federalismu. V letech 1999 – 2000 se zlepšilo financování a zmodernizoval se hlavní informační pořad „Vesti“ (Věst).

1. května 1995 se „Ostankino“ převedlo na uzavřenou akciovou společnost „Obščestvennoe rossijskoe televidenie“ (Ruská veřejnoprávní televize) neboli „ORT“. 51 % akcií vlastnil stát a zbytek akcií skupili soukromí investoři. Vznikla tak stanice, která zdaleka nebyla veřejnoprávní, nýbrž provládní. Stát pokrýval nanejvýš jednu pětinu nákladů. Vedení a investoři si uvědomili, že je národní televize příliš riskantní a nákladný byznys, a proto ji přestali financovat. Peníze přicházely jen od struktur, které kontroloval podnikatel B. A. Berezovskij, první místopředseda představenstva „ORT“. Když v roce 2000 vyhrál prezidentské volby V. V. Putin, začalo pronásledování B. A. Berezovského s obviněním z finančních machinací. Dluh společnosti „ORT“ byl vyčíslen na 170 milionů dolarů. Kanálu se však i přesto povedlo udržet vedoucí pozici ve vysílání.

V polovině 90. let se na obrazovkách objevil nový televizní kanál, složený ze tří částí – Moskevská televizní a rozhlasová vysílací společnost („MTK“), „2 x 2“ a „Podmoskovje“ (Okolí Moskvy). Kanál „MTK“ se soustředil na vysílání novinek z okolí města a na jeho společenskou problematiku. Vysílal také zábavné pořady. Nejvýraznější místo zaujal seriál Dallas. Kanál „2 x 2“ nabízel levné seriály, reklamní bloky, obchodní témata. Zprávy, vysílané každou hodinu, přerušovaly jakékoli televizní pořady. V roce 1997 byl třetí kanál přeorganizován na společnost „TV – centr“ (TV – centrum) a měl za úkol prosazovat vlastenectví. Program „Podmoskovje“ byl nahrazen názvem „Moskovija“. V roce 1994 vláda vytvořila z různých kabelových studií jeden program „Stolica“ (Hlavní město). Do roku 1997 měl „Peterburg – 5“ (Petrohrad – 5) status celostátního televizního programu. Vysílal především v severní a východní části země, dokud nepředali jeho frekvenci kanálu „Kultura“ (Kultura). Nový kanál vysílal pořady o hudbě, malířství, divadle a literatuře.

V Rusku se za dobu reformy vytvořil systém státního televizního vysílání se silnou centralizací, pocitem „zavedení pořádku“ a zabezpečením „národní soudržnosti“. Tento systém se liší od evropského modelu veřejnoprávního televizního vysílání, který je nezávislý na vládě.

2.9 Nezávislé vysílání

1. ledna 1993 v Rusku vznikl první nezávislý kanál „TV – 6 Moskva“. Založil jej slavný publicista Eduard Sagalaev. 10. října 1993 na něj navázal kanál „NTV“ (první

písmeno „N“ znamenalo nestátní, nový či nezávislý). Tato stanice si rychle získala velkou přízeň diváků. Ze stanic „Ostankino“ a „RTR“ si přetáhla slavné žurnalisty a měla vynikající repertoár jak domácích, tak zahraničních filmů a pořadů. V roce 1996 si založila také satelitní stanici „NTV – plus“, díky němuž mohla přijímat více než 40 tematických kanálů.

Během voleb do Státní dumy v roce 1999 se kanály rozdělily podle podpory politických stran. Stanice „ORT“ a státní „RTR“ podporovalo „Edinstvo“ (Jednota). Na druhé straně „NTV“ a „TVC“ sympatizovaly s „Otečestvo – Vsja Rossija“ (Vlast – Celé Rusko). Vyhrálo „Edinstvo“ a vedení „NTV“ bylo donuceno prodat část akcií státním strukturám. Během deseti let vzrostl počet televizních stanic z pěti na více než patnáct. Rusové trávili u televize průměrně tři a půl hodiny denně, což bylo nejvíc v Evropě. Na podzim roku 2000 bylo registrováno více než 1 300 rozhlasových a televizních stanic. Reformy však ukládají za povinnost vlastnit oprávněnou licenci.

Vážné problémy zůstávají se vztahy mezi televizními společnostmi a vládní mocí, která se snaží regulovat vysílání nežádoucích témat. Ostře sledovaní jsou i novináři.

2.10 Vysílání do zahraničí

Hlavními úkoly zahraničního vysílání jsou:

- navázat pevné vztahy s ruskými občany žijícími v zahraničí (poskytnout jim tak informace o jejich vlasti), nebo s lidmi, jež ovládají ruský jazyk;
- rozšířit poznatky o ruské kultuře;
- zahraničním divákům pomoci pochopit a ohodnotit pozici a jednání vlády, vedení země ve vnitřní a vnější politice;
- podpořit ekonomickou iniciativu, která se týká importu a exportu, a objasnit obchodníkům ze zahraničí situaci na domácím trhu.

3. RUSKÁ MÉDIA A FORMOVÁNÍ LEGISLATIVY

V rozhovoru český novinář a diplomat Luboš Dobrovský uvedl: „Před nástupem bolševiků byl ruský tisk dostatečně svobodný. Zejména od půlky osmdesátých let, kdy zahajuje Michail Gorbačov proces modernizace sovětského systému, kterému se říká perestrojka. Už v té době se objevují velmi zřetelné tendence tzv. glasnosti, tedy do jisté míry regulované svobody slova.“ [5]

„Jak významná jsou zejména elektronická média v Rusku, o tom svědčí například změna volebních preferencí Borise Jelcina, když podruhé kandidoval na úřad prezidenta. Vyhrál zejména proto, že elektronická média v něm viděla menší zlo než v komunistech. To, co zaznívá v Rusku v televizi a co se čte v některých novinách, daleko více ovlivňuje veřejné mínění, než je tomu u nás.“ A Putin – to je i několik tisíc úředníků tzv. kremelské administrativy, což je zcela neústavní orgán, ale neuvěřitelně mocný. [6]

Na otázku, proč mají ruská média tak vysokou prestiž, Luboš Dobrovský odpovídá: „Je tomu tak z řady důvodů: vskutku vysoká profesionalita ruských novinářů, obrovská otevřenost a skutečné usilování o svobodné vyjádření názorů. Jejich názory jsou přesvědčivé.“ [7]

V sovětském období určovaly rozvoj televizního vysílání pětileté plány, které televizím ukládal Ústřední výbor Komunistické strany Sovětského svazu a Rada ministrů SSSR. Přejít od státního monopolu na vysílání do smíšeného systému předpokládal svobodu tvorby. Vyžádal si tak zcela nový právní rámec. V roce 1991 zákon „O hromadných sdělovacích prostředcích“ vyhlásil právo občanů na svobodné informace a nepřípustnost cenzury, legalizoval reklamu. Ale v zemi, kde po desetiletí bylo televizní vysílání regulováno telefonními hovory „shora“, bylo zapotřebí dalších zákonů, které by zabezpečily práci televizních stanic. 12. prosince 1993 byla přijata Ústava Ruské federace, která garantovala svobodu myšlení a slova, potvrdila zákaz cenzury. V roce 1996 schválila vláda nový Trestní zákoník (článek 144), ve kterém byla zavedena právní odpovědnost za maření práce novinářů.

Pro-komunistická Státní дума se snažila získat svůj podíl kontroly nad sdělovacími prostředky. Zákon „O televizním a rozhlasovém vysílání“ byl schválen v roce 1997. Definoval licenční podmínky, omezoval vstup zahraničních pořadů na ruské obrazovky, vytvořil návrh na úpravu struktury vysílání. Na druhou stranu obsahoval řadu sporných ustanovení, například zřízení dozorčích rad v televizních a rozhlasových společnostech.

Po hromadném udělování licencí vysílacím stanicím byl zaveden „jednorázový poplatek za obdržení práva na vysílání“. Poplatky jsou však tak velké, že si je mohou dovolit jen ty společnosti, které mají podporu od silných průmyslově-finančních či politických mocí.

Velkým problémem však i nadále zůstávají vztahy televizních společností s ministerstvem pro tisk, rozhlas, televizi a masovou komunikaci. Prakticky všechny materiálně-technické základny vysílání (zdroje, věže a antény, vysílače, vedení telekomunikační kabelů, satelit) patří státu. Zvýšením sazeb tak ministerstvo může vytlačit kteroukoli obchodní společnost z obrazovky. Z toho vyplývá, že stát v rukou drží ohromnou moc a bez problémů může regulovat televizní vysílání – od privilegií a cen přes předpisy a normy až po výběr zaměstnanců. Novináři však musí dodržovat určité etické kodexy. Existuje určitá právní základna fungování sdělovacích prostředků. Doktrína informační bezpečnosti Ruské federace byla podepsána prezidentem v září roku 2000 a obsahuje soupis opatření týkajících se ochrany národní suverenity ve vysílání. [8]

3.1 Cenzura

Drtivá většina sdělovacích prostředků v Rusku je v soukromých rukou. Jsou tedy sice nezávislé na státu, ale téměř vždy hájí názory zájmové skupiny. Oligarchové se často snažili skoupit velké množství akcií. Od roku 2000 ale svoji nezávislost ztrácí. Novela zákona předepisovala, jak a v jakém rozsahu mohou představovat jednotlivé kandidáty a předvolební programy politických stran. Následoval útok na ruská média. Nejdříve si Putinova administrativa podřídila televizní kanály, pak rozhlasové stanice a nakonec noviny. V současné době je veden zápas o internet.

Ani prezidentské volby v Rusku tradičně nejsou volbami, ale předáním moci. O zvolení Putinova kandidáta (2. března 2008) nikdo vážně nepochyboval. Poslední televizní zcela nezávislý vysílač, který měl pokrytí po celé zemi, byl přesně před zahájením boje před volbami do Dumy a prezidentskými volbami odpojen.

Novináři jsou pod dozorem nejen nespočtu úřadů, ale také tajných služeb, které kontrolují jejich činnost. Časté jsou reportáže podplacených novinářů a reportérů, kteří je „vhodně upravují“. Tyto „práce na zakázku“ rapidně snižují úroveň zpravodajství v Rusku. Zarážející je fakt, že žádné z finančně slabých vysílačů a médií, které dodržují Putinův kurs, se nepotýkají s žádnými problémy. Nyní patří média k jedné z nejzkorumpovanějších branží v Rusku. [9]

4. PRVNÍ KANÁL

Televizní vysílání bylo zahájeno v dubnu roku 1995. Tehdy se stal První kanál nástupnickou stanicí společnosti „Ostankino“. Za zakladatele považujeme Vladislava Listjeva a Alexandra Jakovleva. První kanál začal vysílat i v zahraničí, což mu zajistilo vysokou sledovanost a upevnilo jeho pozici mezi ostatními televizními kanály. Díky své vysoké úrovni se může stanice těšit více než 250 miliony diváků po celém světě. [10]

Pravidla interních dokumentů Prvního kanálu upravuje Občanský zákoník Ruské federace, Federální zákon Ruské federace (z 22. května 1996, č. 39-F3, „O trhu cenných papírů“), Federální zákon RF (z 26. prosince 1995, č. 208-F3, „O akciových společnostech“), zákon „O vedení registru majitelů cenných papírů na jméno“, usnesení Federální služby pro finanční trhy, pravidla registru a další. Všechny dokumenty jsou uloženy v archívu Prvního kanálu. [11]

4.1 Historie Prvního kanálu v datech

Na konci roku 1991 zanikla televizní stanice „Pervaja programma“ (První program). Na bázi „Gosteleradio SSSR“ vznikla nová televize – „Pervij kanal Ostankino“ (První kanál Ostankino), spadající pod „RGTRK Ostankino“ (Ruská státní televizní a rozhlasová společnost Ostankino). V roce 1995 však stanice ztratila vedoucí příčku sledovanosti. Proto byla dne 6. října 1995 zrušena.

Prezident Ruské federace vydal dekret, na základě kterého si stanice „ORT“ (Veřejnoprávní ruská televize) podrobila veřejnoprávní televizi „RGTRK Ostankino“. Generálním ředitelem se stal Vladislav Listjev. Na podzim roku 1997 předala stanice „ORT“ svá práva televizní společnosti „NTV“ a „NTV-Plus“. 12. února 1998 se uzavřená akciová společnost „ORT“ přeměnila na veřejnou. V roce 1999 připadá 49 % akcií společnosti „ORT“ Borisovi A. Berezovskému. 6. září 1999 se generálním ředitelem „ORT“ stal Konstantin Ernst.

Na podzim roku 2000 skončila stanici „ORT“ licence na vysílání. Po požáru Ostankinské televizní věže přerušila stanice „ORT“ své vysílání a stala se součástí televizního kanálu „Stolica“ (Hlavní město), jedné ze dvou televizních stanic vysílajících v Moskvě. 30. srpna 2000 bylo možné naladit vysílání „Sovmestnogo kanala ORT +

RTR“ (Společný kanál ORT + RTR). Na obrazovce byla zobrazena obě loga: v levém horním rohu „RTR“ (nyní televizní stanice „Rossija“) a v pravém horním rohu „ORT“ (nyní „Pervij kanal“).

V září roku 2000 prodal Boris A. Berezovskij svůj podíl (49 % akcií „ORT“). Příčinou bylo obvinění z finančních machinací.

V září a říjnu roku 2000 proběhla na kanále velká revoluce. Stanice „ORT“ zažívala krizi. Televizní stanice radikálně změnila svoji úpravu. Vznikla řada nových programů. Spolu s kanály „RTR“, „NTV“ a „TV-6“ osvětlovala divákům domácí i světové události.

29. července 2002 bylo na každoročním zasedání akcionářů „ORT“ rozhodnuto o přejmenování stanice. 2. září 2002 tak vznikl nový název – „OAO Pervij kanal“ (Veřejná akciová společnost První kanál). Mezinárodní oddělení se přejmenovalo na „ZAO Pervij kanal. Vsemiranaja Set“ (Uzavřená akciová společnost První kanál. Celosvětová síť). Vznikla internetová adresa www.1tv.ru. [12] Koncepce vysílání zůstala stejná.

4.2 Základní informace

Jednou z největších televizních stanic v Ruské federaci je veřejná akciová společnost První kanál. Nadpoloviční většinu akcií, tedy 51 % vlastní stát, 25 % „Nacionalnaja medija grupp“ (Národní mediální skupina) Jurije Kovalčuka, zbylé akcie náleží podnikateli a bývalému gubernátorovi Čukotské autonomní oblasti, Romanovi Abramovičovi. Televizní vysílání bylo zahájeno v dubnu roku 1995. Tehdy se stal První kanál nástupnickou stanicí společnosti „Ostankino“, kterou sledovala převážná část ruské populace. Nyní se programy vysílají na území, které pokrývá téměř 100 % obyvatelstva. První kanál zdědil nejen televizní stanici, ale také neocenitelné profesionální zkušenosti svého předchůdce. Stanice si velmi rychle získala vedoucí pozici mezi domácími televizními kanály a drží si ji doposud. Po petrohradském Pátém kanálu jde o druhou nejstarší stanici v bývalém SSSR a Ruské federaci. Televizní centrála Prvního kanálu sídlí v Moskvě. Od roku 2003 se také vysílá z Petrohradu.

Jedná se o hlavní televizní stanici státu a zaujímá nejvyšší příčku sledovanosti v Ruské federaci. Řadí se mezi nejserióznější televizní kanály ve světě. Nejen díky široké škále pořadů, zpráv, dokumentů, premiér, původních programů, přesných informací, ale

i díky ohromné tradici se První kanál těší velké oblibě po celém světě. Je držitelem několika mezinárodních televizních ocenění. Široké inzertní příležitosti vytvářejí asociace mezi značkou a vysoce kvalitním televizním produktem. Sledovanost Prvního kanálu tak neustále roste.

První kanál založil roku 1995 společnost „Pervyj kanal. Vsemirnaja set“ (První kanál. Světová síť), která má pět mezinárodních verzí, jež vysílají v zemích SNS (Společenství nezávislých států), pobaltských státech, ve východní a západní Evropě, Asii, Severní Americe, Austrálii, Africe, Kanadě a všude tam, kde potřebují kvalitní televizní vysílání v ruském jazyce. Pro pohodlí příznivců po celém světě stanice vysílá s ohledem na časová pásma. Diváci tak mohou doma sledovat televizi ve svém místním čase. Díky Prvnímu kanálu se může ruský mluvící publikum v každém koutě světa rychle dozvědět o tom, co se děje v Rusku, a informovat se o názorech na dění ve světě. Televizní stanice je tak nejznámější a velmi populární pro ruský mluvící obyvatele, žijící a pracující v blízkém i vzdáleném zahraničí, cizince studující ruský jazyk a také pro turisty. Zahraničními diváky jsou především lidé se středními a vyššími příjmy.

Projekt prvního kanálu „Vyskaži svoje mnenie“ (Podělte se o svůj názor) – je jedinečná příležitost, jak ovlivnit program mezinárodní verze Prvního kanálu a kanálu „Cifrovoe telesemejstvo“ (Digitální televizní systém). Jako účastník projektu se pak můžete zapojit do zajímavých internetových anket, které se týkají vysílání a programů.

První kanál vysílá ve formátu 14:9 nebo 16:9. Od 24. prosince 2012 probíhá vysílání také v HD formátu. Součástí stanice je teletext.

Televizní stanice jako první začala vysílat přenosy vyhlášení filmových cen Oscarů. Jako první televize zavedla frázi „reklamní pauza“, a také začala vysílat upoutávky (trailery) k uváděným filmům. Své prvenství mezi ostatními televizemi v Ruské federaci si získala také tím, že vysílala premiéry amerických seriálů.

Posláním televizního kanálu je být za všech okolností první a nabídnout milionům lidí po celém světě prvotřídní televizní produkty. Už samotné krédo používané od roku 2002 mluví za vše – „Vždy na prvním místě!“.

4.3 Jednotlivé televizní stanice

První kanál je producentem pěti dalších vysílacích stanic, zaměřených na určitou oblast. Snaží se tak ještě více přiblížit divákům a zaujmout vyšší post mezi konkurencí.

Pět televizních stanic se souhrnně označuje jako „Cifrovoe telesemejstvo“ (Digitální televizní systém).

„**Dom kino**“ (Kino domov) je kanál určený pro skutečné znalce národní kinematografie. Každý den divákům po celém světě nabízí v perfektní kvalitě filmy a seriály slavných ruských režisérů. Na kanále je možné sledovat filmy věnované k narozeninám, tvůrčím jubileím významných herců, režisérů a scénáristů, jejichž jména navždy vstoupila do historie ruské kinematografie. Stanice získala řadu ocenění.

„**Muzyka Pervogo**“ (Hudba Prvního kanálu) vysílá nejlepší videoklipy, živé koncerty a hitparády 24 hodin denně. Zaměřuje se na ruskou tvorbu všech hudebních žánrů. Druh muziky je pečlivě vybírán, aby uspokojil přání diváků a byl příjemný k poslechu. Právě typ zvolené hudby vypovídá o image kanálu.

„**Vremja**“ (Čas) je unikátní historicko-biografický kanál. Svě diváky informuje o životě významných lidí, současných i dřívějších legendárních osobností – herců, sportovců, muzikantů, politiků či vědců. V roce 2009 získal nejprestižnější evropské ocenění za „nejlepší dokumentární kanál“.

„**Telekafe**“ (Telekavárna) je televizní stanice o vaření a o jídle. Kanál je určený pro diváky, kterým příprava pokrmů dělá radost a potěšení. „Telekafe“ poukazuje na rozmanitost národních kultur očima gurmánů. Nejlepší šéfkuchaři, cukráři a someliéři se dělí o své zkušenosti, zážitky a kuchyňská tajemství. Chut' jídla by měla vyvolat patřičné emoce. Stanice tak nabízí intelektuální přístup ke gastronomii a kuchařskému umění, nový pohled na pokrmy, produkty a proces přípravy jídel.

Televizní kanál „**Karusel**“ (Kolotoč) je určen pro děti a mládež. Jedná se o společný produkt Prvního kanálu a „VGTRK“ (Všeruská státní televizní a rozhlasová stanice). Vysílání bylo zahájeno 27. prosince 2010. Stanice má i mezinárodní verzi.

„**Pervyj kanal Evrazija**“ (První kanál Eurasie) je stanice vysílající v Kazachstáně. Veřejnou akciovou společností vlastní z 80 % kazašská společnost a z 20 % televizní stanice První kanál. Založena byla v říjnu roku 1997 pod názvem „ORT Kazachstan“. Vysílá především programy ruského Prvního kanálu, přeložené do kazašského jazyka, a také pořady vlastní produkce. V současné době kanál patří k nejrozsáhlejší a nejsledovanější stanici na kazašském mediálním trhu. Letos začíná „Pervyj kanal Evrazija“ vysílat nové vlastní projekty.

4.4 Organizace a vedení kanálu

Myšlenka, že organizace či struktura společnosti je zdrojem její stability, je stará jako samotná sociální filozofie. Pojem struktura odkazuje ke způsobu, jakým jsou ve společnosti organizovány opakující se činnosti. „Mediální organizaci tvoří struktury lidí jednotlivých profesí (grafici, tiskaři, scenáristé, osvětlovači, maskéři apod.), kteří se podílejí na konečné podobě produktu. Společně s výrobními postupy dochází k celkovému zhotovení výrobku.“ (Jirák 2007: Portál, 74)

Televizní stanice První kanál zaměstnává celou řadu významných osobností. Pracovní kolektiv tvoří odborníci ve svém oboru, ocenění řadou vyznamenání. Práce na Prvním kanálu je baví, což je jedním z hlavních důvodů, proč je televizní stanice tolik úspěšná. Představme si ty nejdůležitější z nich.

Konstantin Ernst (generální ředitel Prvního kanálu) pracuje v televizní stanici od roku 1983. Nejdříve vystupoval jako moderátor několika pořadů, posléze od 6. října 1999 už jako generální ředitel Ruské veřejnoprávní televize. Díky tomuto postu se mu podařilo hned v prvním roce svého působení vrátit Prvnímu kanálu vedoucí postavení. Realizoval mnoho úspěšných projektů. Konstantin Ernst byl v letech 1995–1997 autorem a producentem muzikálů „*Starye pesni o glavnom – 1, 2, 3*“ (Staré písně o důležitém – 1, 2, 3), které jsou dodnes velkými hity. Jako první pozval na natáčení ruského programu zahraniční celebrity a vnesl na televizní obrazovky retro styl. Jako producent a režisér získal za své filmy a seriály mnoho významných ocenění – „*Blokpost*“, „*Mama*“ (Máma), „*Ubojnaja sila – 3*“ (Smrtná síla – 3). V roce 2001 vyhrál cenu „TEFI“ za nejlepšího producenta roku. Od 16. října 2002 pracuje jako prezident průmyslového výboru Hromadných sdělovacích prostředků („SMI“). V roce 2010 se stal držitelem ceny „Mediální manažer Ruska – 2010“ a cenu pro nejlepšího producenta filmu (seriálu) za seriál „*Škola*“ (Škola).

Alexandr Fajfman (hlavní zástupce generálního ředitele Prvního kanálu, generální producent Prvního kanálu) na svoje místo nastoupil v září roku 2002. Je režisérem a producentem mnoha populárních programů, show, koncertů, muzikálových festivalů nebo videoklipů, za které získal řadu významných ocenění. Stal se režisérem ceremonie, kdy byl Vladimír Putin v letech 2000 a 2004 zvolen na post prezidenta Ruské federace.

Kiril Klejmenov (zástupce generálního ředitele Prvního kanálu, ředitel informačních programů) dříve pracoval v rádiích „Roks“ a „Radio 101“. Současně se stal

korespondentem agentury „Interfax“. Od roku 1997 posílil pracovní kolektiv Prvního kanálu.

Alexej Efimov (poradce generálního ředitele Prvního kanálu) je známý žurnalista, korespondent a vedoucí programů v předních redakcích. Na přání Konstantina Ernsta se vrátil zpět na První kanál. Právě zásluhou Alexeje Efimova získala televizní stanice První kanál mnoho významných ocenění. Pod jeho vedením byla provedena velká reforma zahraničního vysílání, byly založeny čtyři zahraniční verze Prvního kanálu a tematické kanály „Dom kino“, „Muzyka Pervogo“, „Vremja“, „Telekafe“ a „Karusel“. V letech 2008–2010 byl Alexej Efimov generálním ředitelem televizních stanic „MTV – Rusko“ a „VH – 1“. V roce 2011 se na První kanál vrátil jako poradce generálního ředitele. Známy akademik taktéž vyučuje na fakultě žurnalistiky a na Vysoké škole ekonomické, je členem mezinárodní organizace v oblasti televizní reklamy.

Andrej Boltenko (hlavní režisér Prvního kanálu), jako mezinárodní novinář režíroval ceremonii inaugurace prezidenta Ruské federace Dmitrije Medvedeva, pěveckou soutěž Eurovize 2009 a další hudební pořady, za které si od generálního ředitele Prvního kanálu Konstantina Ernsta vysloužil označení nejpokročilejší ruský režisér v hudební televizi. Andrej Boltenko uvádí, že nikdy nepracoval v tak kvalitní televizi, jako je První kanál.

Nikolaj Dubovoj (ředitel mezinárodního vysílání Prvního kanálu) pracuje na Prvním kanálu od roku 2004. V roce 2008 se stal generálním ředitelem společnosti „Pervyj kanal. Vsemirnaja set“ (První kanál. Světová síť). Je držitelem ceny za mediálního manažera Ruska 2010.

Mezi další výrazné tváře vedení patří například *Oleg Volnov* (zástupce generálního ředitele Prvního kanálu pro společensko-politické vysílání, člen Akademie ruského televizního vysílání), *Sergej Pavlov* (vedoucí mezinárodního ředitelství), *Alexej Šmakov* (ředitel úpravy vysílání, režisér, producent), *Jelena Afanasjeva* (ředitelka kreativního plánování a internetového vysílání, producentka pořadu „Moja rodoslovnaja“), *Larisa Krymova* (ředitelka veřejných vztahů), *Dmitrij Likin* (ředitel ORT-design, hlavní výtvarník Prvního kanálu), *Jurij Aksjuta* (ředitel hudebního vysílání), *Svetlana Kolosova* (ředitelka dokumentární kinematografie), *Andrej Pisarev* (zástupce generálního ředitele Prvního kanálu, ředitel sociálních a publicistických pořadů), *Kiril Rybak* (ředitel ranního televizního vysílání), *Andrej Cvintarnyj* (ředitel vědecko-populárních pořadů), *Danila Šarapov* (ředitel veřejně-politického vysílání) a mnoho dalších.

5. DĚLENÍ A ANALÝZA PROGRAMŮ

Televizní stanice si sama určuje, které programy bude vysílat. Je třeba vybírat pečlivě, protože především složení programů vypovídá o kvalitě televizní stanice. Můžeme říct, že typy programů tvoří zároveň i image televizního kanálu. Každým dnem se svádí konkurenční boj o nabízené programy, které si stanice chtějí získat na svoji stranu. Významným faktorem v rozhodování jsou také finanční možnosti stanice. Nejdůležitějším elementem je však uspokojení potřeb diváků. [13]

5.1 Zábavné pořady

Zábavné pořady se těší u diváků veliké oblibě. Díky nim se televizní stanice často řadí na přední příčky sledovanosti. Jedním z nejoblíbenějších pořadů je Večerní Urgant, jehož moderátora Ivana Urganta je možné vidět ve více projektech Prvního kanálu.

5.1.1 „Večernij Urgant“ (Večerní Urgant)

Pořadem provází sympatický moderátor Ivan Urgant. Na úvod diváky rozveselí vtipné postřehy moderátora, týkající se různých novinek. Poté přichází na řadu hra „Allo Andrej“ (Haló Andreji), kde po vytočení náhodně zvoleného čísla mají ruští občané šanci vyhrát deset tisíc rublů, pokud odpoví, že znají Andreje. Každý díl potěší studio svou návštěvou předem pozvaný host, se kterým se moderátor baví o jeho životě, jak se mu daří a jaké má plány do budoucna. Na závěr vystoupí se svou tvorbou pozvaný hudebník.

5.1.2 „Smak“ (Chut')

Kulinářsko-zábavný pořad vstoupil na obrazovku Prvního kanálu již roku 1993. Od počátku vysílání si své místo moderátora držel Andrej Makarevič. Od roku 2006 televizní hosty vítá Ivan Urgant. Slavní herci, sportovci a hudebníci vypráví o svém životě a zároveň se dělí o své oblíbené recepty. Diváci s radostí sledují, jak hosté během rozhovoru tvoří svá kulinářská mistrovská díla a smějí se vtipům moderátora. V roce 2010 vyhrál Ivan Urgant soutěž o nejlepšího moderátora.

5.2 Seriály

Seriály se vytvářejí a vysílají především pro pobavení. Typický je pro ně jednoduchý děj s důrazem na city a emoce (telenovely) či komické situace (sitcomy). Obvykle se skládají z několika dílů s častou vysílací frekvencí. Oblíbené jsou často pro svoji nenáročnost a poklidně strávený čas u televize.

5.2.1 „Neravnyj brak“ (Nerovný sňatek)

Jedná se o seriálové drama, které již podle názvu řeší problémy vycházející z manželství. Svazek manželský je krásné pouto, ovlivní celý náš život, ale je nutné mu věnovat a obětovat mnoho času, úsilí, píle, přemáhání a nervů. Někdy se může i na první pohled vyrovnaná manželská dvojice chovat spokojeně a šťastně, ale ve skutečnosti je mohou tížit mnohdy jen těžko překonatelné problémy. Někdy jim mohou pomoci rady známých či psychologů v poradnách, ale někdy se může situace natolik vyhrotit, že se začínají rodit myšlenky na rozvod. A pokud se k těmto trablům připojí intriky, podvody a korupce, rázem je zaděláno na velké problémy.

5.2.2 „Ty ne odin“ (Nejste sám)

Seriál vypráví o životě advokátů, jejichž specializací je operativní práce na zavolání. Tři spolupracovníci – právník Vladimir Nikolajevič Kuzmin, bývalý policejní detektiv Maxim Gennadevič Zagorskij a absolventka prestižní právnické vysoké školy Natalja Valerjevna Šatova – využívají svých kompetencí, způsobilostí, dobrých vztahů a kontaktů a přichází na pomoc mezi prvními. Advokáti pracují jako rychlá pomoc: zachraňují své klienty od vymáhání dluhů, ochraňují oklamané dlužníky, radí, jak se výhodně rozvést a vyhnout se poplatkům za alimenty, nebo pomáhají získat od pojišťovací společnosti co nejvíce peněz. Každá série se zabývá zcela samostatnou záležitostí.

5.2.3 „Grač“ (Havran)

Seriál je pro Ruskou federaci novým žánrem. Vypráví o mystickém akčním detektivovi. Hlavní hrdina „Grač“ řeší každý den záhadné otázky, které mu dávají neexistující a mlčenliví rádci – duchové. Seriálem proniká napjatá psychologie, současně s řešením starých a zapomenutých vražd. „Grač“ je tak nucen porozumět svému nelehkému životu. Snaží se pochopit svůj zvláštní dar, navázat vztahy s rodinou a kolegy,

najít novou lásku. Protagonista seriálu, Major Sergej Gračev přezdívaný „Grač“, je během své záchranné operace střelen do hlavy. Těsně unikne smrti i přesto, že se lékařům nepodařilo vyjmout mu kulku z hlavy. Zranění zcela změní jeho život. „Grač“ přežil klinickou smrt, viděl tajemný „tunel“, o kterém hovoří mnoho umírajících. A to hlavní, u Sergeje se začaly projevovat příznaky – duchové zabíjených lidí, jejichž vražedné nebyli nikdy dopadeni. „Grač“ se tak prodírá minulostí a snaží se vyřešit staré případy i přesto, že ho jeho kolegové považují za šílence. Manželka se nedovede vyrovnat s danou situací a opouští společný rodinný život. Sergejovo štěstí se objevuje v podobě podřízené kapitánky Dáši Ochlopkové, která jako jedna z mála věří v jeho dar. Jednu z významných osobností seriálu představuje Ivan Ochlobystin v roli sériového maniaka.

5.2.4 „Ponjat'. Prostit'“ (Pochopit. Odpustit.)

Seriál vypráví o složitých životních situacích, ve kterých se ocitli obyčejní lidé. Konflikty vznikají nejčastěji v rodině či v práci, velkou roli zde hrají i mezilidské vztahy a generační problémy či krize středního věku. Příběhy, které můžeme vidět na obrazovkách Prvního kanálu, vycházejí z reálného života, se skutečnými postavami. Změněna jsou pouze jména a příjmení. Hlavní hrdina nebo hrdinka přichází do kanceláře své osobní psycholožky, Haliny Timošenko a Borise Egorova a vypráví jim svůj příběh. Poté je situace ukázána v reálu se všemi každodenními podrobnostmi a zvyklostmi. Člověk je pozorován doma, v práci a na tom místě, kde vznikl jeho osobní problém. Situace je rozebrána ze všech úhlů pohledu. Tvoří ji i několik rozhovorů a schůzek. Z celého procesu vyjde najevo rekonstrukce příběhu, následná léčba pacienta a vše je zakomponováno do jednoho dílu seriálu.

5.3 Poznávací pořady

Díky poznávacím pořadům se plní jeden z hlavních cílů televizního vysílání, a sice vzdělávat diváka, vyvolat u něho zájem k danému tématu a snažit se prohlubovat jeho stávající myšlenky a vědomosti. Často jsou poznávací pořady vysílány zábavnou formou, jež zvýší zájem diváků.

5.3.1 „Vremja obedit!“ (Čas obědvat!)

Nový kulinářský projekt Prvního kanálu se těší velké oblibě. Domácí hospodyňky v něm bojují proti profesionálním šéfkuchařům. Proč se domácí jídla zdají mnohým z nás chutnější než jídla v restauracích? Možná proto, že profesionální kuchaři často vaří z drahých surovin, kdežto domácí hospodyňky dědí své recepty po babičkách, vaří je s větší láskou, povídají si přitom o životě a užívají si chvíle v kuchyni. Show uvádí populární zpěvačka Nataša Koroleva a její máma, Ludmila Poryvaj. Hlavní otázka pořadu zní, zdali umí lépe vařit zkušené domácí hospodyňky, či profesionálně vyučení šéfkuchaři. Porota, skládající se z kritiků, profesionálů, celebrit i obyčejných lidí, rozhoduje o tom, který z účastníků se s úkolem vypořádal nejlépe. Od odborných porotců se diváci dozvědí i mnoho zajímavostí a užitečných rad z oblasti gastronomie, přípravy jídel, jejich tradice a kultury.

5.3.2 „Choču znat“ (Chci znát)

Oblíbený pořad, kdy známé tváře pořadu (Maichail Žvaneckij, Boris Burda, Jana Čurikova, Leonid Jakubovič, Michail Širvindt a další) odpovídají na mnohdy až neuvěřitelné otázky televizních diváků. Tým pořadu se vypravuje na zajímavá a někdy i nebezpečná místa, jen aby svým divákům vyhověli a předali jim toužebnou kýženou odpověď. Na denním pořádku jsou otázky typu – Jaký je rozdíl mezi vrtulníkem a helikoptérou? Z čeho se taví sýr? Proč musí být kominík (rusky „trubočist“) vždy čistý? – a mnoho dalších. 20. března roku 2012 získal Michail Širvindt kapitál na uskutečnění projektu o kulturně-historickém dědictví Ruska v pořadu „Choču znat“ s Michailom Širvindtom“.

5.3.3 „Žit' zdorovo!“ (Žít zdravě!)

Podle televizní moderátorky Jeleny Malyševy není název pořadu „Žit' zdorovo!“ zcela náhodný. V ruském jazyce existují slova „zdorovo“ i „zdorovo“, která se píšou stejně, ale mají dva různé významy. První význam slova je „zdraví“ a druhý „skvěle/výborně“. Jelena Malyševa klade svým divákům na srdce, že je důležité, aby se pro ně tato dvě slova stala synonymy. Každý díl pořadu se dělí na čtyři rubriky: o životě, o jídle, o medicíně a o domově.

Profesorka Jelena Malyševa, slavná televizní vedoucí, lékařka a doktorka lékařských věd, těší své diváky ve víkendovém pořadu Prvního kanálu „Zdorovje“ (Zdraví). Od 16. srpna 2013 vznikne v televizi nový projekt „Vse rasskazyvajut – my lečim“ (Všichni

vyprávějí – my léčíme), který se bude vysílat každý všední den. S uváděním pořadu budou pomáhat imunolog a pediatr Andrej Prodeus, neurolog a terapeut Dmitrij Šubin a intervendní kardiolog German Gandelman. Společnými silami se pak budou snažit pomoci lidem, kteří jejich pomoc potřebují. Témata vysílání se budou publikovat na internetu, takže se mají všichni možnost stát součástí projektu. V roce 2010 se Jelena Malyševa dostala mezi 30 nejpoblárnějších televizních moderátorů Ruska.

5.3.4 „Kontrolnaja zakupka“ (Kontrolní nákup)

Program je založen na konkurenci výrobků s vyhlášením vítěze „kontrolních nákupů“. Z dřívějšího vysílání si zachovala některé staré rubriky – „*Vsjo pod kontrolem*“ (Vše je pod kontrolou), „*Sovetskaja pjatiminutovka*“ (Sovětská pětiminutovka) či „*Gorjačaja linija*“ (Horká linka). V „*Kontrolnoj zakupke*“ se kupující stávají porotci a vybírají z konkurenčních produktů ty nejlepší. Mezi nové rubriky patří například „*Kontrolnyj rejd*“ (Kontrolní záta) – hlavním úkolem je zjistit, jaké produkty se prodávají na tržištích i v klasických obchodech, s jakými problémy se může setkat obyčejný zákazník, a naučit prodejce dodržovat zákony. Poškození zákazníci informují pořad o svém problému a filmový štáb s nimi znovu vyrazí na dané místo, kde je moderátoři upozorňují na provedené chyby a snaží se jim dávat potřebné instrukce, rady a pravidla chování v době nákupu. Další rubrika, „*Specialnyj reportaž*“ (Speciální reportáž), se věnuje aktuálnímu spotřebitelskému problému. Mezi veřejností probíhá diskuze. Rubrika „*S dostavkoj na dom*“ (S doručením do domu) pomáhá invalidům, penzistům či mnohočlenným rodinám. Moderátor Anton Privolnov nakoupí speciálně pro ně potřebné a zdravé potraviny, které jim společně s užitečnými radami doveze až domů.

5.4 Talk show

Jedná se o televizní programy, ve kterých se jednotlivci (nebo skupina osob) zabývá různými tématy, vztahujícími se k účastníkům (odborníkům) talk show. Časté jsou živé telefonáty do studia. Divák se tak může stát bezprostřední součástí projektu.

5.4.1 „Pust' govorjat“ (Ať mluví)

„Pust' govorjat“ je jedním z nejoblíbenějších a nejsledovanějších diskusních pořadů na Prvním kanálu (je vysílán již od srpna roku 2005), kterým provází sympatický

moderátor Andrej Malachov. Do studia přichází lidé, kteří již sami dál nezvládají svoji těžkou životní situaci. Pořad je pro ně spásou. Účinkující otevřeně vypráví o svých životních příbězích, které jsou mnohdy až k neuvěření. Diváci často neudrží slzy dojetím nad těžkými zkouškami osudu pozvaných hostů. Témata rozhovorů jsou originální a aktuální. Do pořadu jsou zváni i specialisté v oblasti daného problému. Samotné publikum má možnost se do diskuse zapojit a říct svůj názor na dané téma. Každý má přece právo se svobodně vyjádřit.

5.4.2 „Davaj poženimsja!“ (Pojďme se vzít!)

Nejdříve svádí boj s osamělostí, a poté se potencionální ženichové a nevěsty přihlásí do pořadu „Davaj poženimsja!“ Moderátorka Larisa Guzejeva tak dává šanci účinkujícím získat vytoužené rodinné štěstí. Pořadu se mohou účastnit pouze předem vybrané osoby, které jsou rozhodnuty vstoupit do svazku manželského. Ženichovi či nevěstě je nabídnuto na výběr ze tří účastníků pořadu, které si sami vybrali na internetových stránkách podle fotografií. Do výběru se zapojují i rodinní příslušníci a přátelé ženicha či nevěsty, kteří mají možnost zpovídat účastníky pořadu. Pak už jen záleží na pomyslném přeskočení jiskry a osud dvou lidí může být navždy zpečetěn.

5.4.3 „Dobrogo zdorovica!“ (Zdravíčko vám přejeme!)

Pořad je věnován všem lidem, kteří se dotazují na různé otázky a chtějí se dozvědět nové poznatky ze světa. Moderátor Gennadij Malachov se zaměřuje na tradiční národní medicínu a otázky, které úzce souvisí se zdravím. Divákům se nabízí užitečné rady a taktéž zajímavé recepty. Ačkoli pořad sleduje spíše starší obyvatelstvo, celý filmový štáb věří, že se brzy začne o své zdraví zajímat i mladší společnost.

5.4.4 „Deševo i serdito“ (Levně a dobře)

V pořadu se moderátorka a spisovatelka Darja Doncova zabývá mnoha otázkami, týkajícími se zdraví, praktických rad pro domácnost, volného času a jeho využití, výběru správného druhu zboží či služeb. Pomůže poradit lidem s volbou správné půjčky. Zkoumá, zdali je výhodnější koupit zboží v obchodě, nebo si jej vyrobit vlastníma rukama. Co dělat, pokud jste se stali oběťmi telefonních podvodů. Finanční experti vám vypočítají skutečné ceny zboží a služeb. Program tvoří sedm stálých rubrik, v nichž pozvaní experti dávají užitečné rady divákům, a ti se s nimi dělí o své zkušenosti.

5.4.5 „Modnyj prigovor“ (Módní rozsudek)

Veselý, svěží a dynamický program plný vtipu. Nesoudí lidi, ale způsoby jejich oblékání. Nesnaží se nikoho kopírovat, ale naopak pomáhá změnit image člověka k lepšímu. Pozvaní hosté si nejdříve obléknou věci dle svého stylu a posléze se převléknou do oděvu, který jim navrhnou stylisté. Diváci pak rozhodnou o lepší variantě modelu. Pořadem provází Alexandr Vasiljev a Evelína Chromčenko.

5.5 Politické talk show

Jelikož se mnoho Rusů zajímá o politické dění ve své zemi, politické talk show zastupují na televizní obrazovce značný podíl. Pomáhají se divákovi orientovat v oblasti politiky, ekonomiky, státní správy a právní úpravy státu.

5.5.1 „Svoboda i spravedlivost“ (Svoboda a spravedlnost)

V pořadu se moderátor Andrej Makarov snaží čestně hovořit o problémech, které vznikají každým dnem během našeho života. Talk show je určena pro ty, kteří jsou připraveni se bit za spravedlnost. Každý den se lidé střetávají s lhostejností, chamtivostí, nezodpovědností a leností, ať už v práci, tramvaji, škole či v nemocnici. A až příliš často v kancelářích úředníků. Lidé pocítují nespravedlnost, ale málokdo je připraven proti ní bojovat. Moderátor je oblíbený zejména proto, že ho nezajímají až tak témata pořadu, jako lidé samotní. Prožívá se všemi lidmi, kteří přišli do jeho studia, jejich osudy a snaží se jim upřímně pomoci. V nově upravené talk show budou přítomní i odborníci (úředníci, politikové, právníci). Po určité době se pořad vrací k daným příběhům a sleduje, zdali odborníci dodrželi svá slova.

Proto, aby se člověk dokázal bit za svoji spravedlnost, je nutné, aby se cítil vnitřně svobodným. Moderátor pořadu dříve pracoval jako advokát a nevedl si vůbec špatně. Avšak pocítil jakési rozhořčení během průběhu soudních jednání. Zjistil, že soud bere daný případ jako práci a je jim absolutně lhostejné, jaký osud si člověk musel zažít. Pomyslel si, že pro spravedlnost a nastolení pořádku ve společnosti dělá málo, a proto se rozhodl vytvořit tento projekt. Podle jeho názoru je televizní vysílání podivuhodný nástroj, kterého se jako jediného bojí drzí a zkorumpovaní lidé, kteří velmi často jednají jménem státu. Myslí si, že jediným opravdovým způsobem, jak pomoci poškozené společnosti, je čestné a veřejné projednání různorodých lidských problémů.

A proč se program vysílá právě na Prvním kanálu? Pro moderátora Andreje Makarova je to obrovská čest a odpovědnost. Možnost pracovat ve hvězdném kolektivu profesionálů a možnost přímého kontaktu s veřejností a ohromným počtem lidí je pro něj velmi motivující. Navíc je pro něj stanice První kanál vzpomínkou na jeho blízkého přítele Vladislava Listějeva, který pro něj navždy zůstane tím nejlepším moderátorem. Svým divákům Andrej Makarov slibuje čestné rozhovory bez vlastních předsudků a zakázaných témat.

5.5.2 „Človek i zákon“ (Člověk a zákon)

Základní pravidlo projektu je staré jako celý svět – předat prověřené informace z první ruky. Společensko-politický pořad je vysílán na Prvním kanálu již 35 let. Současný moderátor Alexej Pimanov je na svém postu od roku 1996. I přes „stáří“ projektu se jedná o jeden z nejpoblárnějších a nejaktuálnějších pořadů v národní televizi. Svědčí o tom zřejmě fakt, že základní témata svádí boj proti organizovanému zločinu, vyšetřování korupce ve vyšších vrstvách, kriminální historii. Pořad se snaží poskytnout vyvážené hodnocení nejdůležitějších událostí v politickém, hospodářském a sociálním životě státu, zahrnuje širokou škálu otázek a problémů, se kterými se člověk běžně setkává v každodenním životě. Orientuje se na řadového diváka a sleduje osudy svých stálých hrdinů – obyčejných lidí, kteří se dostali do svízelné situace nespravedlnosti a bezpráví. Moderátor Alexej Pimanov si rád zve do svého pořadu hosty – politiky, příslušníky bezpečnostních sil a orgánů, známé novináře s jejich „vyšetřováním“, celostátně známé VIP osobnosti, kteří se bez zavinění dostali do velkých nepříjemností (ať už s nekorektními autorskými právy, ochranou cti a důstojnosti nebo způsobením dopravní nehody). V roce 2010 se Alexej Pimanov zařadil mezi dvacet nejlepších televizních moderátorů Ruska.

5.6 Publicistické pořady

Publicistika je typ žurnalistické tvorby, zaměřený na veřejnost a určený k publikování. Na rozdíl od zpravodajství obsahuje i autorův subjektivní názor na některé aktuální téma.

5.6.1 „ŽKCH“ (ŽKCH)

Pořad pomáhá lidem, kteří se ocitli ve složité životní situaci. Ať už se jedná o podvody, spory mezi sousedy či jiná obvinění, „ŽKCH“ se snaží dobýt spravedlnosti a potrestat všechny podvodníky. Pokud poškozené vytopili sousedi, oklamali je v obchodě, zničili jim jakýkoli majetek nebo v jejich domě probíhají neplánované opravy, tento pořad je určený právě pro ně. Pořadem provází Jelena Proklova. Cílem pořadu je pomoc zorientovat se divákům ve složitých životních situacích. Situace jsou reálné, nikoli vymyšlené. Do pořadu jsou zváni odborníci z praxe – právníci, úředníci, advokáti, psychologové, představitelé různých společenských organizací a další, kteří dávají kvalifikované a odborné rady pro řešení konkrétních problémů a situací.

5.7 Informační programy

Informační pořady jsou základem vysílání. Každodenně poskytují divákům informace o nejnovějších událostech a dění ve světě. Cílem programu je předat čerstvě zpracované údaje a skutečnosti tak, aby si je divák co nejlépe osvojil.

5.7.1 „Novosti“ (Zprávy)

„Novosti“ jsou jednou z nejčastějších relací v programu. Vysílají se ve všedních dnech, v časovém rozmezí: 3.00 – 3.05 a 5.00 – 5.05 hodin. Páteční, sobotní a nedělní vysílání bývá zpravidla od 6.00 do 6.10. Ve všedních dnech pak ještě od 9.00 do 9.15 hodin.

5.7.2 „Drugie novosti“ (Druhé zprávy)

Své vysílání zahajují každý všední den ve 14.00. Trvají průměrně 25 minut.

5.7.3 „Vremja“ (Čas)

Televizní noviny „Vremja“ jsou vysílány ve všední dny a v soboty od 21.00 hodin. První čtyři všední dny trvají 30 minut, v pátky a soboty pak 20 minut.

5.7.4 „Večernije novosti s subtitrami“ (Večerní zprávy s titulky)

Večerní zprávy s titulky se vysílají ve všední dny a soboty od 18.00 do 18.15 hodin.

5.7.5 „Nočnye novosti“ (Noční zprávy)

Jak už sám název napovídá, Noční zprávy začínají každý den přesně o půlnoci.

5.7.6 „Novosti s subtitrami“ (Zprávy s titulky)

„Novosti s subtitrami“ se řadí mezi nejčastější televizní noviny. V pátky, soboty a neděle zahajují své vysílání v 10.00 hodin. O víkendu trvají 15 minut, v pátky 10 minut. Přenos začíná každý den ve 12.00 hodin a trvá 15 minut (ve všedních dnech 20 minut). Další vysílání ve všedních dnech startuje počínaje 15.00 hodinou.

5.7.7 „Voskresnoe vremja“ (Nedělní čas)

Nedělní zprávy zahajují přenos každý týden ve 21.00 hodin a trvají celou jednu hodinu.

První kanál nabízí samozřejmě i řadu dalších zajímavých pořadů. Mezi hudební pořady se řadí například „*Večernyj Urgant*“, „*Ugadaj melodiju*“ nebo „*Krasnaja zvezda*“. Oblíbeným dětským pořadem je „*Posle školy*“ (Po škole). Společensko-politické talk show zastupují „*V Kontekste*“ (V kontextu) v čele s moderátorem Maximem Ševčenko a „*Graždanin Gordon*“ (moderátor Alexandr Gordon). Ze sportovních pořadů je oblíben „*Sport*“ (Sport). Pořady s poutavými rozhovory pak představují „*Na noč gljadja*“ (Navečer), „*Pozner*“ a „*Poka vse doma*“ (Zatímco jsou všichni doma).

Výše uvedené pořady jsou jen základním výčtem z celkové nabídky televizního programu. Jmenované pořady můžeme v televizi sledovat buď každý den, nebo v pravidelných intervalech, dle nabídky televizního programu. Divák si tak jistě přijde na své.

6. TELEVIZNÍ ZPRAVODAJSTVÍ

Ještě v roce 1952 bylo tradicí vysílat každou sobotu „Novosti dnja“ (Zprávy dne). Od roku 1956 se pak obvykle na konci dne opakovaly krátké „Poslednie izvestija“ (Nejnovější zprávy). Jelikož o událostech informovala diváky televize, název se přejmenoval na Televizní noviny. V roce 1968 je zaměnili za program „Vremja“ (Čas). Hlavní informační pořad sledovalo každý den rekordních 150 milionů diváků. Bylo to však způsobeno tím, že události „Vremja“ musely všechny stanice vysílat povinně ve 21.00 hodin, takže divákům nezbývala jiná možnost. V těchto zprávách se hovořilo o důležitých zasedáních, příjezdech a odjezdech předsedů politických stran. Velká část pořadu byla věnována informacím o úspěších socialistické spolupráce.

„Zpravodajství je vědomou novinářskou činností. Zároveň je i konkrétním výsledkem této činnosti, která se manifestuje v tzv. nových médiích (noviny, časopisy, rozhlas, televize). Zpravodajství by mělo být přesné, vyvážené, nestranné, aktuální, včasné, jasné a srozumitelné. Mělo by být ověřeno přinejmenším dvěma nezávislými zdroji. Novinář tak nesmí mluvit o svém názoru, nýbrž má tlumočit pouze fakta.“ (Osvaldová 2001: Karolinum, 21)

„Pro médium veřejné služby je důležité, aby v politickém zpravodajství (a v předvolebním období obzvláště) zajistilo dostatečnou názorovou soutěž mezi všemi politickými subjekty. Zpravodajství každého masmédia musí zachovávat nestrannost ve vztahu ke své vlastní organizaci.“ (Polách 2008: Univerzita Palackého v Olomouci, 9)

„Zpravodajství se vysílá v ustálených normách. V tomto smyslu směřuje spíše ke konzervatismu a stereotypním postupům. Na jedné straně je potlačována nápaditost, na straně druhé by však experimentování mohlo způsobit nežádoucí výsledek.“ (Osvaldová 2001: Karolinum, 22) „Televizní zpravodajství je určeno divákům. Kombinuje pohyblivé obrazy, zvuky a mluvené slovo. Jde tak o nejpřirozenější zprostředkování informací o okolním světě. Výrazové a vyjadřovací prostředky redaktora můžeme rozdělit na složku obrazovou a složku zvukovou.“ (Osvaldová 2001: Karolinum, 73)

„K nejfrekventovanějším formátům současné televizní zpravodajské produkce patří krátké zpravodajské pořady a hlavní zpravodajské relace. Krátké zpravodajské pořady zajišťují obrazový informační servis, pravidelně se opakující ve vysílacím schématu v pevně stanovených časových intervalech v průběhu celého dne. Mají svou

charakteristickou úvodní a závěrečnou znělku, obsahují několik stručných zpravodajských příspěvků, obvykle propojených doprovodným slovem moderátora. Jejich délka se pohybuje v průměru kolem pěti až deseti minut. Hlavní zpravodajské relace se zařazují zpravidla na začátek večerního programového bloku. Přináší souhrnný obrazový přehled o domácích a zahraničních událostech z celého dne. Zprávy se skládají z původních obrazových zpravodajských příspěvků, audiovizuálních materiálů, telefonátů nebo přímých vstupů reportérů z místa události, které jsou uváděny a doprovázeny živým slovem moderátorů ze zpravodajského studia. Mají ustálenou formální a grafickou podobu, jednotné barevné pojetí dekorace i hudebně-vizuálního řešení hlavní znělky, upoutávek, titulků a dalších efektů. Významným pomocníkem je počítačová grafika. Délka hlavních zpravodajských pořadů se pohybuje v rozmezí 15–30 minut. Ve vysílání jsou zahrnuty zpravodajské, sportovní a meteorologické relace. Každá televize preferuje různé skladební postupy při výběru zpravodajských obsahů a jejich sestavování. Zprávy mohou být čtené (verbální), kombinované či reportážní. Zpravodajský příspěvek by měl být stručný, věcný, hutný, jasný a přesný.“ (Osvaldová 2001: Karolinum, 79–80)

Každodenní televizní noviny tak rychle a spolehlivě informují své diváky o nových a důležitých událostech po celém světě. Témata se týkají politiky, ekonomiky, společenského života, kultury či sportu. [14]

7. STRUKTURA VYSÍLÁNÍ

Televizní program tvoří pro každou vysílací stanici nedílnou součást firemní strategie. Vysílání jednotlivých pořadů nesmí být bráno na lehkou váhu, protože velmi úzce souvisí se sledovaností, tím pádem i se ziskem společnosti. Je třeba důsledně prozkoumat každý pořad, umístit jej do správného vysílacího času tak, aby byly všechny skupiny diváků uspokojeny.

V teoretické části jsme se dozvěděli, že hlavní funkcí Prvního kanálu je interpretace událostí divákům. Podle slov zástupce generálního ředitele Prvního kanálu a ředitele informačních programů, Kirila Klejmenova, není První kanál stanicí informační. Častá témata se však týkají politiky a ekonomiky státu. Důležitou součástí tvoří také pořady o zdravém životním stylu.

Při pohledu na televizní program jsou jasně patrné rozdíly ve vysílání během jednotlivých dní v týdnu. Je samozřejmé, že se celý týden v televizi nebudou opakovat totožné pořady. To by sledovanosti kanálu určitě neprospělo. Naopak – je třeba sestavit pestrou nabídku pořadů pro každý den tak, aby si každý divák přišel na své. Je důležité, aby časy vysílání byly vhodně uspořádány. To znamená – pořady určené pro mládež vysílat v odpoledních hodinách, pořady pro dospělé v podvečerních a večerních a tak dále.

Údaje a všechna ostatní data z této kapitoly, i z celé praktické části, byly pořízeny v měsících únor – březen roku 2013. Právě z tohoto časového rozmezí vyplývá celková struktura vysílání, časové rozlišení a následná analýza programů.

Od 31. března 2013 budou moci evropští a ukrajinští diváci sledovat vysílání Prvního kanálu současně s diváky Moskevského časového pásma. Stane se tak ve chvíli, kdy mnohé státy posunou čas o hodinu dopředu. Tento krok nastane po častých dotazech ruský mluvících diváků, kteří chtějí získávat informace z Ruska a sledovat své oblíbené pořady v přijatelnějším vysílacím čase. Efektivní vysílání bylo pro První kanál vždy jedním z hlavních cílů činnosti. Změny se nedotknou pouze informačních programů, ale celé struktury vysílání. Takové televizní hity, jako jsou „Večernij Urgant“, „Odin v odin“, „Dve zvezdy“ a další populární show, budou moci diváci sledovat ve vhodnější dobu. [15]

7.1 Vysílání ve všedních dnech

Často bývá pravidlem, že se vysílání v jednotlivých pracovních dnech opakuje. Vstup do nového týdne zahajují v 6.00 hodin ráno Zprávy. Po přínosu ranních aktualit přichází na řadu seriály a poznávací pořady. Navečer, kdy je sledovanost Prvního kanálu nejvyšší, jsou vysílány především Zprávy a zábavné talk show. Nabídka všedního dne je velmi pestrá. Mezi nejoblíbenější pořady patří „Poka vse doma“, „Dobrogo zdorovica!“, „Ponjat'. Prostit.“, „Choču znat“, „Modnyj prigovor“. Nesmíme opomenout projekty „Pust' govorjat“, „Večernij Urgant“ a „Vremja“, které zaujímají nejvyšší příčky sledovanosti.

7.2 Páteční vysílání

Pátek se sice řadí mezi pracovní dny, ale s nadcházejícím víkendem se nabídka programu mírně odlišuje. Do šestnácté hodiny odpolední je program víceméně stejný jako v předchozích dnech. Poté přichází na scénu poznávací a politické pořady. Po večerních Zprávách se často vysílají různé hudební pořady nebo celovečerní filmy.

7.3 Sobotní vysílání

Vysílání začíná opět ranními Zprávami v 6.00 hodin. Poté následují vybrané filmy či seriály, některé zůstávají v nabídce stejné jako v pracovních dnech. Dopoledne jsou obvykle vysílány pohádky, hudební a kulinářské pořady. Odpoledne je nabídka podobná. Po deváté hodině večerní pak startují filmy různých žánrů.

7.4 Nedělní vysílání

Nedělní ráno zahajují v 6.00 hodin Zprávy. Poté je situace obdobná jako u sobotního vysílání. Na obrazovce se s pravidelnými Zprávami střídají tradiční i premiérové filmy a seriály. Pořady jsou zaměřené převážně na hudbu, kulturu či zábavu. První kanál si tak dává za cíl přijemnit svým divákům nedělní ráno, odpoledne i večer.

8. SROVNÁNÍ S ČESKOU TELEVIZÍ

8.1 Informace o České televizi

Česká televize byla zřízena ke dni 1. ledna 1992 zákonem o České televizi jako televize veřejné služby. Po rozpadu Československa došlo k přejmenování kanálů na ČT1 (dřívější ČTV), ČT2 (dřívější F1) a ČT3 (dřívější OK3). 3. února 1994 byl kanál ČT3 zrušen a následující den se na frekvenci tohoto zrušeného kanálu přesunula ČT2. Na uvolněné frekvenci po ČT2 zahájila své vysílání nezávislá televizní společnost Nova. V lednu 1993 se Česká televize stala plnoprávným členem Evropské vysílací unie (EBU), která jí umožnila výměnu zahraničních příspěvků a sportovních přenosů s jinými vysílacími společnostmi. Dne 2. května 2005 bylo spuštěno vysílání zpravodajského kanálu ČT24 a 10. února 2006 začal vysílat také sportovní kanál ČT4 Sport.

ČT je samostatný subjekt (právní osoba) nezávislý na státním rozpočtu. Své financování kryje z televizních poplatků a zákonem vymezené podnikatelské činnosti. Televizní poplatky tvoří rozhodující zdroj příjmů. Podnikatelská činnost, jako je reklama, sponzoring a jiné, jsou zdrojem příjmů doplňkovým. Své vysílání poskytuje celoplošně na území České republiky a může být zrušena pouze změnou zákona.

Vysílací stanice najdeme v Praze, Televizním studiu Brno a v Televizním studiu Ostrava. Generální ředitel je jmenovaný Radou České televize na období šesti let. Rada České televize (kontrolní orgán), která má 15 členů, je volená Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR na šest let, s dvouletou obměnou jedné třetiny členů. Současným generálním ředitelem je Petr Dvořák.

Kromě výroby vlastních pořadů podporuje ČT také českou kinematografii. Za její spolupráce bylo natočeno velké množství filmů, mimo jiné například *Kolja* (oceněný Oscarem). Česká televize je jedním ze zakladatelů humanitární organizace Člověk v tísni. Rovněž spolupracuje s Nadací rozvoje občanské společnosti na projektu „Pomozte dětem“.

Posláním České televize je naplňovat tzv. veřejnou službu. Televizní stanice nechce konkurovat soukromým televizním kanálům, ale doplňovat jejich nabídku o projekty, které nejsou ziskové, nýbrž veřejně prospěšné.

8.2 Televizní kanály České televize

ČT1

Stanice začala vysílat jako ČST 1. května 1953 (Svátek práce) z pražského studia. V roce 1970 došlo k přejmenování stanice na ČST1. Barevně stanice vysílá od roku 1975. V roce 1990 byla stanice v rámci federalizace přejmenována na F1. Po rozdělení Československa byla F1 rozdělena na dvě nově vzniklé stanice, ČT2 pro Českou republiku a STV2 pro Slovenskou republiku. První program České televize se nejvíce podobá komerční stanici. Vysílá pořady především pro většinové publikum se zaměřením na rodiny. Stanice vysílá české i zahraniční filmy a seriály, zpravodajství, zábavné a soutěžní pořady.

ČT2

Stanice začala vysílat jako ČST2 9. května 1970. V roce 1990 byla stanice v rámci federalizace rozdělena na dvě stanice mezi tehdy ještě národní republiky, ČTV pro Českou republiku a S1 pro Slovenskou republiku. ČTV se později přejmenovala na ČT1 a S1 na STV1. Druhý kanál České televize je určen pro náročnější diváky. Stanice je orientována na kulturu, vzdělávání, dokumenty a na pořady zaměřené na přírodu, historii a vědu. V roce 2011 byly zavedeny tzv. tematické dny. Každý pracovní den má své vymezené téma. Stanice vysílá i filmy v původním znění s českými titulky či britské seriály. Od roku 2010 se na ČT2 už téměř neobjevují sportovní přenosy. Ty byly přesunuty na sportovní kanál ČT4.

ČT24

Zpravodajská stanice České televize začala vysílat 2. května 2005. Kromě zpráv a publicistiky vysílá například magazín z oblasti vědy a techniky nebo pořady Toulavá kamera a Objektiv obsahující reportáže z různých míst v ČR a ve světě. Dále také pořad o životě za socialismu Retro. Internetový portál ČT24 se v průzkumu konaném společností Mediasearch o „nejdůvěryhodnější zpravodajský server“ umístil na 1. místě.

ČT Sport

Kanál ČT sport (dříve ČT4) byl spuštěn 10. února 2006 a je zaměřen na sportovní přenosy, pořady o sportu a další sportovní relace. Prvním velkým projektem byla olympiáda v Turíně 2006, kterou vysílal i program ČT2.

Nový dětský a vzdělávací kanál ČT3 by mohl spustit vysílání již v letošním roce. [16]

„Z průzkumů vyplývá, že televizní kanál ČT1 vnímají diváci jako rodinnou, resp. dětskou televizi a kanál ČT2 jako alternativní.“ (Polách 2008: Univerzita Palackého v Olomouci)

8.3 Srovnání České televize s Prvním kanálem

Základní rozdíl mezi televizními stanicemi nastal již při jejich založení. Česká televize vznikla jako samostatný subjekt (právnícká osoba), zcela nezávislý na státním rozpočtu, zatímco První kanál je veřejnou akciovou společností, kterou z 51 procent vlastní právě stát. Druhý zásadní rozdíl tkví v tom, že Česká televize vysílá především pro své domácí diváky, kdežto První kanál je stanicí mezinárodní, která se snaží získat místo na trhu nejen v Ruské federaci, ale po celém světě.

A co mají naopak televize společné? Již při prvním srovnání je zjevné, že si jsou stanice svým uspořádáním velmi podobné. ČT a První kanál jsou stanice informační, to znamená, že se během dne hned několikrát dovidáme nejnovější události a aktuality nejen z daného státu, ale i ze světa. Obě televize mají své další kanály, které jsou spíše tematické a snaží se orientovat na zájmy diváků. Stanice mají taktéž velmi podobné logo, a to číslici jedna, umístěnou v horním rohu obrazovky. Zajisté je spojuje fakt, že se jedná o téměř národní televizní stanice s dlouholetou tradicí. Řadí se na první příčky sledovanosti. Těší se tak ohromné přízni diváků, která neustále roste. [17]

ZÁVĚR

Šetření proběhlo na základě systematické, srovnávací a obsahové analýzy vybraných pořadů. Věnovali jsme se obecným informacím o sdělovacích prostředcích, konkrétně televizní stanici v jejím historickém kontextu, právní úpravě, organizaci a struktuře. Postupovali jsme od všeobecných údajů ke konkrétním. Využívali jsme pozorovací a popisnou metodu. Mezi hlavní zdroje patřily: oficiální internetová stránka Prvního kanálu, knihy ruských autorů – V. V. Egorova a N. A. Goljadkina, dále pak odborné publikace o vývoji mediální komunikace a vysílání, oficiální internetová stránka České televize a samotné vysílání televizní stanice První kanál.

Ze zhlédnutých pořadů, seriálů a dalších dokumentů jsme vypožadovali, že Rusové jsou pohostinní lidé, kteří mají rádi zábavu a zdravý životní styl. Potrpí si na spravedlnost a pořádek a snaží se pomáhat jeden druhému. To mimo jiné dokazují pořady, které se snaží pomoci zoufalým účastníkům, již se ocitli v těžké životní situaci a nedovedou si s ní sami poradit. Mnozí z nich stále vzpomínají na historii svého státu a snaží se za svůj národ bojovat a hájit jej. Historie, vzdělání, práce, zdraví a rodina jsou pro ně jedny z nejdůležitějších životních hodnot.

Z prvotních dojmů se může zdát, že První kanál je stanicí především politickou, kde jsou hlavním pořadem Zprávy, které se opakují několikrát za den. Stanice je sice informační, ale ve srovnání s Českou televizí nejde o nijak zásadní rozdíly. Stanice se snaží informovat diváky o aktuálním politickém dění, ale nepropaguje ničím myšlenky. První kanál je stanice loajální, nekonfliktní vůči Putinově vládě, představuje svým divákům vhodné kandidáty a není opoziční, díky čemuž se nevystavuje problémům. Potýkat se však musí s neustálým dozorem vlády a cenzurou. Práce novináře není v Ruské federaci vůbec jednoduchá. Stačí se dopustit jediné chyby a činnost novináře, nebo dokonce i celého sdělovacího prostředku, může být v ohrožení.

Z práce jsme se dozvěděli informace o vzniku, důležitých datech, historii, fungování, vedení a o personálním zastoupení Prvního kanálu. Výsledkem bylo zjištění, že stanice těží ze svých mnohaletých zkušeností a snaží se co nejvíce přizpůsobit divákům. Jejím cílem je zaujmout všechny věkové či sociální kategorie. Uspokojeni jsou jak nároční diváci, tak i malé děti a mládež. Jednotlivé stanice se pak zaměřují na určité segmenty diváků, kteří si mohou vybrat pořad dle svých zájmů. Může nás tak překvapit velký počet zábavných a kulinářských pořadů. Tendence pobavit diváky se tak realizují především

o víkendech, kdy politika ustupuje do pozadí. Jednotlivé bloky vysílání se dělí na ranní, dopolední, odpolední, večerní a noční. Zjišťujeme tedy, že celkový chod a fungování stanice je velmi podobný jako u ostatních televizí. Vyjmenované aspekty jsou zcela běžné. Co se týče srovnání stanic První kanál a Česká televize, struktura je na stejné bázi.

Z průzkumu jsme pak zjistili, že se stanice První kanál těší veliké oblibě u svých diváků, kterých každým dnem přibývá. Televize se snaží o získání mezinárodního formátu, což se jí skvěle daří.

Резюме

Тема настоящей работы посвящена Первому каналу российского телевидения, его структуре вещания и программам. Мы описали развитие российского телевидения, начало которого пришлось на 30-е годы 20-го века. Массовая коммуникация стала одной из наиболее значительных особенностей и, безусловно, одним из важных факторов современной жизни. "Революция" в средствах коммуникации сопровождает человечество за всё время существования. Можно сказать, что средства массовой информации предоставляют контакт между СМИ и слушателями или зрителями. СМИ является носителем пропаганды, которая может оказывать влияние на общественность.

Основными целями нашей работы было: сделать комплексное описание телевизионной станции с момента ее возникновения, а также дать представление о необходимом капитале, функционировании компании, её популярности и рейтинге. Мы пытались также выяснить является ли Первый канал идеологическим рупором какой-нибудь политической партии. Мы также проанализировали отдельные программы. Наша работа состоит из вступления (теоретическая часть), где мы будем заниматься телевизионным вещанием в средствах массовой информации. Нас будет интересовать факт, какую позицию оно занимает и как влияет на аудиторию. В практической части мы сосредоточимся на описании структуры и анализе программ и вещания.

Первая глава посвящена истории и современному состоянию телевидения. Нами было определено несколько этапов, которые сыграли большую роль в развитии телевидения. Телевидение, как более новое СМИ, разделяет не только общую историю с радио, но также унаследовало его финансовую базу, традицию и структуру управления. Оно быстро стало символом социального статуса. Вторая мировая война прервала дальнейшее развитие телевидения. Однако благодаря данному перерыву начался быстрый рост телевидения, который произошёл, когда страны вернулись к мирной экономике. Слово «телевидение» ввёл в обиход петербургский радиоинженер Константин Дмитриевич Перский в 1900 году. Телевизионное вещание позволяет зрителю стать участником событий. Даже и тех, которые происходят без его участия. Использование ТВ формировало „нужное“ общественное мнение, но имело переменный успех. Телефильмы воспевали

„человека труда“ и подчёркивали преимущества советского образа жизни. Зритель был огражден от мирового кинопроцесса. Тотальный политический контроль над вещанием оправдывался целью „повседневного политического, культурного и эстетического воспитания населения“.

Исходным пунктом для второй главы нам послужили работы В. В. Егорова и Н. А. Голядкина, на которые мы опирались и из которых мы черпали. Глава касается появления телевизионного вещания в стране, которое тесно связано с развитием радиовещания и идеологическими расчётами представителей СССР. В начале 60-х годов, после смерти Сталина, ситуация изменилась. Демократизация телевидения увеличила объём прямой трансляции. Также началось транслирование зарубежных программ и сериалов. В России в ходе реформ была создана система общественного вещания, отличавшаяся сильной централизацией, преследовавшая цель „наведение порядка“ и обеспечение „национального единства“. Эта система отличается от европейской модели общественного вещания, которая является независимой от правительства.

Третья глава нашей работы посвящена законодательству, законам и правовому статусу телеканала. Вещание осуществляется в соответствии с Конституцией и другими законами, а также руководствуется принципом свободы слова, прессы и развития демократии в интересах восстановления общества. Серьёзные проблемы остаются в отношениях между вещательными компаниями и государственной властью, которая стремится регулировать вещание нежелательных тем. Прессингованию подвергаются также журналисты. Практически все материально-технические базы вещания (башни, антенны, передатчики) принадлежат государству. Министерство связи и массовых коммуникаций РФ может вытеснить любую телекомпанию из эфира путём повышения тарифов. Таким образом, государство держит в своих руках огромную власть и может легко регулировать вещание. Журналисты должны придерживаться определённых этических норм. Удивительно, что ни один из финансово слабых передатчиков и средств массовой информации, которые однако следуют идеям Путина, не страдают от каких-либо проблем. Теперь СМИ принадлежит к одной из самых коррумпированных сфер в России.

В четвёртой главе речь идёт о возникновении и развитии телеканала. Телевизионное вещание было начато в апреле 1995 года. Затем стал Первый канал преемником станции „Останкино“. Основателями считают Владислава Листьева

и Александра Яковлева. Президент Российской Федерации издал декрет, согласно которому станция „ОРТ“ перешла под юрисдикцию общественного телевидения „РТРК Останкино“. 12 февраля 1998 года было закрытое акционерное общество „ОРТ“ преобразовано в общественное. В 1999 году 49% акций ОАО „ОРТ“ принадлежало Борису Березовскому. 6 сентября 1999 года Константин Эрнст стал генеральным директором „ОРТ“. 29 июля 2002 года на годовом собрании акционеров „ОРТ“ акционеры решили, , переименовать станцию. 2 сентября 2002 года было, таким образом, введено новое название – „ОАО Первый канал“. Возник интернет-адрес www.1tv.ru. Большинство акций, то есть 51 %, принадлежит государству, 25 % - Национальной Медиа Группе Юрия Ковальчука, остальные акции принадлежат предпринимателям и бывшему губернатору Чукотского автономного округа Роману Абрамовичу. Первый канал транслирует в формате 14:9 или 16:9. С 24 декабря 2012 года также осуществляется вещание в формате HD. Станция также владеет телетекстом. Первый канал является производителем пяти других вещателей, сосредоточенных на конкретной области. Он стремится привлечь зрители и занять более высокую позицию среди своих конкурентов. Общее название станций - Цифровое телесемейство. „Дом кино“ представляет собой канал для истинных ценителей отечественного кино. „Музыка Первого“ транслирует лучшие музыкальные клипы, живые концерты и хит-парады 24 часа в сутки. „Время“ - уникальный исторический и биографический канал. „Telekafe“ - телевизионная станция, посвященная кулинарии. Телеканал „Карусель“ предназначен для детей и молодёжи. „Первый канал Евразия“ является станцией вещания в Республике Казахстан.

Первый канал телевидения предоставляет работу ряду личностей. Рабочая группа состоит из экспертов в своей области, у которых много разных премий. Первый канал начал своё вещание за рубежом, что обеспечило его высокие рейтинги и укрепило его позиции среди других телеканалов. Миссией телеканала является быть всегда первым и предложить миллионам людей во всем мире телевизионный продукт премиум-класса. Уже само кредо, используемое с 2002 года, говорит само за себя – „Всегда на первом месте“.

Ядром пятой главы является подробный анализ и деление программ. Многосерийные фильмы производятся и транслируются, в основном, для развлечения. Для них типично простое действие, с акцентом на чувства и эмоции (теленвеллы) или комичные ситуации (комедии). Обычно они состоят

из нескольких частей. Благодаря познавательным передачам реализуется одна из основных целей вещания, а именно воспитательная. Познавательные программы часто транслируются в игровой форме, что повышает интерес зрителей. Информационные программы являются основой вещания. Каждый день они предоставляют информацию зрителям о последних событиях и происшествиях в мире. Цель программы заключается в предоставлении свежих обработанных данных и фактов так, чтобы зритель их лучше понял.

Телеканал сам определяет, какие программы будут транслироваться. Отбор проводится весьма тщательно, потому что уровень программ отражает качество телевизионной станции. Можно сказать, что разные типы программ формируют и имидж телеканала. Важным фактором в процессе выбора программ являются также финансовые возможности станции. Однако главное условие - это удовлетворение потребностей аудитории.

Шестая глава предоставляет информацию о структуре и особенностях телевизионных новостей. Главные Новости и короткие новостные передачи относятся к наиболее частым форматам современного информационного производства. Основные программы новостей включаются, как правило, к началу вечернего блока вещания. Они предоставляют полный визуальный обзор отечественных и зарубежных событий дня. Темы более часто касаются политики, экономики, общественной жизни, культуры и спорта.

Для седьмой главы, описывающей структуру вещания, исходной точкой является телевизионная программа (неотъемлемая часть стратегии компании). Надо тщательно изучить каждую программу, поставить её в правильное время так, чтобы все группы зрителей были довольны. Часто темы касаются политики и экономики государства. Важную составную часть программ представляют также передачи, посвящённые здоровому образу жизни.

В телевизионной программе наблюдаются очевидные различия вещания в течение определённого дня недели. Необходимо создать широкий спектр программ на каждый день так, чтобы любой зритель был доволен. Важно, чтобы время передач было правильно определено. Это значит - для молодёжи транслировать программы во второй половине дня, программы для взрослых в вечернее время и так далее. Все данные в настоящей главе и во всей практической части были записаны в период с февраля по март 2013 года. Именно этот период времени мы определяли общую структуру вещания и последующий

анализ программ. С 31 марта 2013 г. европейские и украинские зрители Первого канала могут смотреть передачи одновременно со зрителями, находящимися в московском часовом поясе.

Целью восьмой главы является сравнение Первого канала с Чешским телевидением. Чешское телевидение было создано 1 января 1992 года и является самостоятельным юридическим лицом, независимым от государственного бюджета. Телевизионные студии ЧТ находятся в городах Прага, Брно и Острава. В настоящее время генеральным директором является Петр Дворжак. Станция ЧТ2 ориентирована на культуру, образование, документальные фильмы и программы о природе, истории и науке. ЧТ24 – информационная станция. ЧТ Спорт (раньше ЧТ4) был запущен 10-го февраля 2006 года и транслирует спортивные мероприятия и программы о спорте. Миссией Чешского телевидения является выполнение государственной службы. Телеканал не ставит цель конкурировать с частными вещателями, а дополнять их предложения проектов, которые не являются прибыльными, но благотворительными.

Теоретическая часть помогла нам сориентироваться в истории телевизионного вещания и понять его историческое развитие. Благодаря источникам мы можем себе представить, как телевизионная станция работает, что нужно для её создания, управления ею, и что влияет на её прибыли и рейтинг.

Государственное телевизионное вещание правдиво, объективно а оперативно информирует граждан о внутренней и внешней политике, фактах, о событиях в стране и за рубежом, отражает широкий спектр мнений и взглядов по отношению к их существованию в обществе. Оно служит к укреплению взаимопонимания между людьми и народами. Оно также борется с коррупцией и грехами, служит хранителем и гарантом нашей драгоценной свободы слова.

Исследование было проведено на основе систематического, сравнительного и контент-анализа выбранных программ. Мы занимались общей информацией о средствах массовой информации, конкретно, телевизионной станции в историческом контексте, законодательством, организацией и структурой. Мы двигались от общих к конкретным данным.

Мы использовали метод наблюдения и описательный. Основными источниками были: официальный сайт Первого канала, книги авторов В. В. Егорова и Н. А. Голядкина, а также специальные издания по развитию средств массовой

информации и вещания, официальный сайт Чешского телевидения и программы, транслировавшиеся в прямом эфире Первого канала.

Станция пытается информировать зрителей о текущих политических событиях . Первый канал - станция бесконфликтная. Она не является оппозиционной станцией. Благодаря этому, у неё нет почти никаких проблем. Однако, она должна бороться с постоянным контролем со стороны правительства и цензурой. Телевидение пытается получить международный формат, что ей отлично удаётся.

SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ

[1] Teorie masové komunikace – Melvin L. DeFLEUR, Sandra J. Ballová-Rokeachová, Univerzita Karlova, Praha, 1996, ISBN: 80-7184-099-8, 363 s.

[2], [3], [4], [6], [7] Moc a nemoc médií – Karel Hvižd'ala, Máj, Praha, 2003, ISBN: 80-86643-07-7, 1. vydání (rozhovory, eseje a články 2000-2003), 268 s.

[8] Kratkij očerk stanovlenija i razvitija otečestvennogo i zarubežnogo televidenija – N. A. Goljadkin, M.: Institut povyšeniya kvalifikacii rabotnikov televidenija i radiovešaniya, 2001, časti 1 i 2. 4.1. – 90 s. 4.2. – 73., vlastní překlad

[9] Vladimir Putin – Boris Reitschuster, Ottovo nakladatelství, Praha, 2006, ISBN 80-7360-430-2, 335 s.

[10] <http://www.1tv.ru/total/> - Obščaja informacia o kanale, online, vlastní překlad, [cit. 2013-02-07]

<http://www.1tvrus.com/channel1/about> - Pervyj kanal Sankt-Peterburg, online, vlastní překlad, [cit. 2013-01-28]

<http://www.1tvspb.ru/> - Pervyj kanal, online, vlastní překlad, [cit. 2013-02-02]

<http://www.domkino.tv/about> - Dom kino, online, vlastní překlad, [cit. 2013-02-06]

<http://www.muz1.tv/about> - Muzyka, online, vlastní překlad, [cit. 2013-02-06]

<http://www.vremya.tv/about> - Vremja, online, vlastní překlad, [cit. 2013-02-06]

<http://www.telecafe.ru/about> - Telecafe, online, vlastní překlad, [cit. 2013-02-06]

<http://www.karusel-tv.ru/> - Karusel, online, vlastní překlad, [cit. 2013-02-06]

<http://www.1tv.kz/ru/company> - O kanale, online, vlastní překlad, [cit. 2013-02-07]

<http://www.1tv.ru/person/pa=6> – Lica Pervogo kanala, online, vlastní překlad, [cit. 2013-01-30]

http://www.1tv.ru/sprojects_edition/si5796/fi6677 - Pervyj v Gvardejskoj Krasnoznamennoj Režickoj raketnoj divizii, online, vlastní překlad, [cit. 2013-02-07]

<http://izvestia.ru/news/360211> - Natalja Kočetkova: Efir nomer odin, online, 2010, vlastní překlad, [cit. 2013-03-05]

Dostupné z: <http://www.1tv.ru/> [cit. 2013-01-30]

[11] Pravila vnutrennego dokumentooborota i kontrolja při vedenii reestra vladelcev imennych cennyh bumag OAO Pervyj kanal“, „Pravila vedenija reestra vladelcev imennych cennyh bumag OAO Pervyj kanal, online, vlastní překlad, [cit. 2013-01-30]
Dostupné z: <http://www.1tv.ru/> [cit. 2013-01-30]

[12] <http://www.1tv.ru/> - Pervyj kanal, online, vlastní překlad, [cit. 2013-01-30]
Dostupné z: <http://www.1tv.ru/> [cit. 2013-01-30]

[13] <http://www.1tv.ru/projects/> - Teleproekty, online, vlastní překlad, [cit. 2013-01-30]
<http://www.1tvrus.com/announce> - Vse proekty, online, vlastní překlad, [cit. 2013-01-30]
Dostupné z: <http://www.1tv.ru/> [cit. 2013-01-30]

[14] Zpravodajství v médiích - Kolektiv autorů pod vedením Barbory Osvaldové, ISBN 80-246-0248-2, Univerzita Karlova v Praze, Nakladatelství Karolinum, 2001, 144 s.

[15] <http://www.1tvrus.com/news/5498?from=grid> – Pervyj kanal v Evrope i Ukraine perejdet na moskovskoe vremja, online, 2013, vlastní překlad, [cit. 2013-01-30]
Dostupné z: <http://www.1tv.ru/> [cit. 2013-01-30]

[16], [17] <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/zakladni-informace-o-ct/> - Základní informace o ČT, [cit. 2013-02-10]
Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/> [cit. 2013-02-10]

Seznam použité odborné literatury:

Média a společnost – Jan Jiráček, Barbara Kopplová, Portál, 2007, ISBN 978-80-7367-287-4, 207 s.

Očerki po stranovedeniju SSSR – Dr. Vladimír Krestovský, Státní pedagogické nakladatelství Praha, 17 – 216 - 76, 1976, 219 s.

„Otčestvo“ – Vladimir Peskov, nakladatelství „Molodaja gvardija“, Moskva, 1978, „P“ 703022318/078 (02) - 78 88 – 78, 200 s.

Reálie rusky mluvících zemí – Andrej Fozikoš, Tat'jana Reiterová, Fraus, Plzeň, 1998, ISBN 80-85784-76-9, 75 s.

Televidenie: Teorie i praktika – V. V. Egorov, Učebnoe posobie, M.: Meždunarodnyj nezavisimyj ekologo-politologičeskij universitet/fakultet žurnalistiki/, 1993, 306 s., vlastní překlad

Území, obyvatelstvo a kultura SSSR – doc. PhDr. Miroslav Zahradka, CSc., Státní pedagogické nakladatelství, n. p., Praha 1, 17 – 046 – 74, 100 s.

Seznam excerpované literatury:

<http://www.1tv.ru/public/pi=20960> – Klejmenov: Pervyj kanal ne boitsja konkurencii s internet-SMI, online, 2011, vlastní překlad, [cit. 2013-02-14]

Dostupné z: <http://www.1tv.ru/> [cit. 2013-02-14], vlastní překlad

<http://www.kommersant.ru/doc/105755/> - Gazeta Kommersant': ORT načinajet veščanie, online, 1995, vlastní překlad, [cit. 2013-03.05]

Dostupné z: <http://www.kommersant.ru/> [cit. 2013-03-05], vlastní překlad

<http://kommersant.ru/doc/10929> - Žurnal Kommersant' Vlast' - Ostankino, efirnoe sozdanie po imeni ORT, online, 1995, vlastní překlad, [cit. 2013-03.05]

Dostupné z: <http://www.kommersant.ru/> [cit. 2013-03-05], vlastní překlad

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – Atraktivita a upoutávka tématu

Závažnost tématu je nadřazena atraktivitě. Základní kontrast tvoří témata ve veřejném zájmu (mezinárodní diplomacie, veřejná správa, Evropská unie, věda, kultura atd.) a tematické oblasti, které charakterizuje především prvek atraktivity, zatímco jejich zpravodajská závažnost má jen malou obecnou platnost (kuriozity, celebrity, individuální kriminální činy, „zvířátka“).

Graf na straně 10, z knihy „Mediální teorie a praxe“, srovnává tematickou agendu hlavních zpravodajských relací České televize (Události) a privátní televizní stanice Nova (Televizní noviny). Z analýzy vyplývá, že v Televizních novinách diváky více zaujmou témata, jako jsou nehody, společnost, bezpečnost či příroda, zatímco v Událostech zaujímají hlavní příčku témata mezinárodních událostí, státní správa, justice, obrana či Evropská unie. Je tak zřejmé, že prvek atraktivity hraje v televizním vysílání velmi významnou roli.

Upoutávka je, podle slov Barbory Pečové, spot informující o chystaném pořadu. Musí upoutat pozornost, informovat o čase vysílání, zasáhnout cílovou skupinu, použít vhodnou hudbu, zvolit odpovídající text a vhodné jazykové prostředky.

Zdroj: Mediální teorie a praxe – Vladimír P. Polách, Univerzita Palackého v Olomouci, 2008, ISBN: 978-80-244-2056-1, 103 s.

Příloha č. 2 – Vysílání ve všedních dnech

Vstup do nového týdne zahajují v 6.00 hodin ráno krátké Zprávy, na které o pět minut později navazuje informačně-zábavný pořad „Telekanal – Dobroe utro“ (Televizní stanice – Dobré ráno). V 9.00 hodin stanice vysílá další Zprávy, po kterých v 9.15 opět pokračuje „Telekanal – Dobroe utro“. Od 9.40 na obrazovku přichází nově upravený pořad „Kontrolnaja zakupka“ (Kontrolní nákup). V 10.00 začíná pořad o zdravém životním stylu „Žit' zdorovo!“ (Žít zdravě!) a v 11.05 se moderátorky pořadu „Modnyj prigovor (Módní rozsudek) snaží vytvořit novou image účastníků pořadu. Ve 12.00 hodin jsou na programu pravidelné Zprávy, nyní s titulky. Ve 12.15 na obrazovce běží pořad ze života slavných osobností – „Poka vse doma“ (Zatímco jsou všichni doma). Ve 13.05 se můžeme těšit na moderátora Genadije Malachova a jeho pořad „Dobrogo zdorovica!“ (Zdravíčko vám přejeme!). Ve 14.00 přichází na řadu další Zprávy. Ve 14.20 se vysílá program „Vremja obedat'!“ (Čas obědvat!), který zábavnou formou přináší divákům nejen recepty, ale i praktické rady a tipy z oblasti gastronomie. V 15.00 hodin běží opět Zprávy s titulky. Poutavý cyklus vyprávění o složitých životních situacích a mezilidských vztazích – „Ponjat'. Prostit'“ (Pochopit. Odpustit) začíná v 15.15. Velkým zvědavcům je v 15.40 věnován pořad „Choču znat'“ (Chci znát), ve kterých moderátor Michail Širvindt poskytuje reportáže a odpovídá na mnohdy až neuvěřitelné otázky diváků. Detektivní seriál „Ty ne odin“ (Nejste sám), v 16.10 hodin, poukazuje na každodenní život advokátů a řešení nejrůznějších případů. Spolu s pořadem „Dješevo i serdito“ (Levně a dobře), vysílaném v 16.35, přichází i řada užitečných rad, jak ušetřit peníze, čas i sílu za různé produkty či poskytované služby. V 17.10 začíná seriálové drama s názvem „Neravnyj brak“ (Nerovný sňatek). 18.00 je časem pro další Zprávy i s titulky. V 18.40 běží další díl pořadu „Ponjat'. Prostit'“. V 19.10 se v pořadu „Davaj poženimsja!“ (Pojďme se vzít!) nabízí příležitost lidem, kteří hledají životní lásku. Konečně ve 20.00 První kanál spouští jeden z nejoblíbenějších pořadů svého éteru – „Pust' govorjat“ (Ať mluví). Poté ve 21.00 začínají další zprávy, avšak s názvem „Vremja“ (Čas). Ve 21.30 začíná detektivní seriál „Grač“ (Havran). Zábavný pořad „Večernij Urgant“ (Večerní Urgant) startuje ve 23.20. Pět minut před půlnocí začíná talkshow „Svoboda i spravedlivost“ (Svoboda a spravedlnost). V 0.50 se vysílají „Nočnye novosti“ (Večerní zprávy). Po půlnoci se vysílají další díly pořadů: „Pust' govorjat“ (1.05), „Ty ne odin“ (2.00), „Modnyj prigovor“ (2.25), „Neravnyj brak“ (3.20), „Grač“ (4.10), Zprávy (5.00), „Grač“ – pokračování (5.05) a v 6.00 začínají nové Zprávy.

Příloha č. 3 – Páteční vysílání

V pátky se program víceméně shoduje s ostatními všedními dny, změny jsou jen v podvečerních a večerních hodinách. V 16.35 běží dětský zábavný pořad o historii „Eralaš“ (Chaos) a v 17.10 unikátní sociální projekt o osudech druhých – „Ždi menja“ (Čekej mě). V 18.00 se vysílají tradiční Zprávy s titulky. Po nich následuje v 18.40 pořad „Ponjať. Prostit““. V 19.10 začíná společensko-politický pořad „Čelovek i zákon“ (Člověk a zákon), který uvádí Alexej Pimanov. Ve 20.00 startuje národní show „Pole čudes“ (Pole zázraků), která se vysílá již od roku 1990. Dvacátá první hodina patří večerním zprávám „Vremja“ (Čas). V současné době se každý pátek ve 21.30 vysílá show „Dve zvezdy (Dvě hvězdy), které se účastní známé tváře hudební scény. Každý týden opustí soutěž jedna dvojice, která získá od poroty i diváků nejméně hlasů. Noční programy se pak víceméně opakují. V 6.00 již začínají další Zprávy.

Příloha č. 4 – Sobotní vysílání

Televizní vysílání již klasicky zahajují v 6.00 hodin Zprávy. Poté se sobotní program každý týden liší. Často po Zprávách následují vybrané filmy či seriály. Některé pořady v programu zůstávají, jen vysílací časy nejsou vždy stejné. Tradičně se na obrazovce můžeme těšit například na „Igraj garmoň ljubimaja!“ (Hraj, milovaná harmoniko!), „Umnicy i umniki“ (Chytré hlavy), „Slovo pastyrja“ (Slovo duchovního pastýře), Zprávy s titulky, „Smak“ (Chut') a mnohé další.

Jako příklad sobotního vysílání si uveďme program vysílaný dne 2. března 2013. V 6.00 hodin na nás čekají Zprávy. V 6.10 běží pokračování filmu „Naznačenie“ (Jmenování). V 7.35 se můžeme těšit na již zmiňovaný hudební pořad „Igraj garmoň ljubimaja!“ (Hraj, milovaná harmoniko!). Poté patří část dopoledne dětem. 08.20 je čas určený pro ty nejmenší – stanice První kanál vysílá animované pohádky Disney, které jsou mezi dětmi po celém světě velmi populární. V 8.50 pak pokračují další animovaná dobrodružství, nyní „Smešariki“ (Vtipálkové), které zná v Ruské federaci téměř každý. V 9.00 hodin se vysílá vzdělávací pořad pro mládež – „Umnicy i umniki“ (Chytré hlavy). V 9.45 začíná farář svůj proslov v pořadu „Slovo pastyrja“ (Slovo duchovního pastýře). V 10.00 jsou na řadě Zprávy s titulky a 10.15 začíná kulinářský pořad „Smak“ (Chut'). Ve 12.15 se vysílá dokumentární film s dlouholetou tradicí – „Kabačok 13 stuljev. Sobranie sočinenij“ (Hospůdka 13 židlí. Sebrané spisy). Následují Večerní zprávy s titulky, vysílané v 18.00 hodin. V 18.15 mají účastníci soutěže „Kto chočet stať millionerom? (Kdo se chce stát milionářem) šanci zbohatnout. Pořadem provází Dmitrij Dibrov. V 19.20 je vysílána premiéra hudebních soubojů „Dve zvjezdy“ (Dvě hvězdy). 21.00 hodin je čas na vysílání dalších zpráv „Vremja“ (Čas). Ve 21.20 začíná pořad „Segodnja večerom“ (Dnes večer), ve kterém se střídají hosté a vzpomínají na svoji dlouholetou kariéru. 22.50 začíná premiéra akčního filmu „Neupravljajemyj“ (Neovladatelný). V 0.40 startuje nová řada legendárních dobrodružství „Šerlok Cholms“ (Sherlock Holmes). V 1.35 se vysílá pořad „Gol!“ (Gól!), který provází své diváky světem fotbalu. A nakonec v 3.45 běží poslední film „Chana Montana“ (Hannah Montana).

Příloha č. 5 – Nedělní vysílání

Jako příklad nedělního vysílání si uvedme program ze dne 3. března 2013. V 6.00 hodin začínají výše zmiňované Zprávy. V 6.10 První kanál vysílá pokračování dobrodružného filmu „Opasnye gasatrolj“ (Nebezpečné turné). Pořad o vojenských událostech s názvem „Služu Otčizne!“ (Sloužím vlasti!) startuje v 7.40. Od 8.15 je čas vymezen pro ty nejmenší, kteří se mohou těšit na animovanou pohádku od Disney „Aladin“ a poté, v 08.40, pokračují oblíbené „Smešariki“ (Vtipálkové). V 8.55 přichází na obrazovku zajímavý pořad „Zdorovje“ (Zdraví), který vypráví o nejrůznějších nemocech a operacích. V 10.00 se pak vysílají Zprávy s titulky. V 10.15 začíná příjemný pořad „Poka vse doma“ (Zatím jsou všichni doma), kdy si moderátor povídá s celebritami, které ho pozvali k sobě domů. V 11.05 běží na obrazovkách poutavý biografický pořad, nyní s módním návrhářem Vjačeslavem Zajcevem. Ve 12.00 hodin jsou na řadě Zprávy s titulky. Ve 12.20 přichází chvíle pro dámy, které o sebe rády pečují. Samotný název pořadu – „Krasota dorozhe deneg“ (Krása je víc než peníze) – mluví za vše. Ve 13.30 začíná další biografický pořad, nyní s komikem Borisem Brondukovem. Ve 14.40 se vysílá film Afonja. V 16.20 začíná premiéra známého pořadu „Fort Bojard“ (Pevnost Boyard). V 18.00 se vysílá premiéra pořadu „Odin v odin!“, ve které imitátoři slavných pěveckých hvězd předvádí svá vystoupení. Ve 21.00 začínají nedělní zprávy „Vremja“. Ve 22.00 startuje zábavný pořad „Klub Vesjolych i Nahodčivych“ (Klub Veselých a Pohotových). O půlnoci začíná politický pořad „Pozner“. V 1.05 stanice První kanál vysílá film „Mne by v nebo“ (Vzhůru do nebe) a ve 3.05 komedii „Doktor Dulittl: Rebjata na million dollarov“ (Doktor Dolittle: Děti za milion dolarů).

Ze struktury vysílání je jasně patrné, že se První kanál snaží do svého programu zakomponovat co nejrozmanitější složení filmů, seriálů, hudebních pořadů, politických diskuzí a dalších. Chce si u svých diváků získat oblíbenost, věrnost a zvýšit tak sledovanost kanálu. K tomu všemu je nutné dělat pravidelný průzkum trhu, díky němuž se získává mnoho důležitých informací. Sledovanost také závisí na schopnosti zaměstnanců – odborníků a specialistů, kteří program sestavují. I když nemusí být vysílaný film oceněný hned několika Oscary, díky dobrému, kvalitnímu a poutavému reklamnímu spotu a další propagaci může vyvolat u diváka zvědavost a zájem o jeho zhlédnutí. A to je jeden z klíčů k úspěchu.

Příloha č. 6 – Vývoj loga

První kanál je známý pro svoji kvalitně propracovanou symboliku, která byla nejednou obnovována. Na logu se vždy objevuje číslice jedna s určitou platformou. Už od počátku je logo Prvního kanálu umístěno v pravém horním rohu.

Televizní stanice vystřídala za dobu svého působení několik log.

- 1. dubna – 30. září 1995 bylo logo kulaté s šedými svislými pruhy, vepsanými do průhledného kruhu s šedým okrajem. Podél orámování tapety stál nápis „Ruská veřejnoprávní televize“. V prvních dnech vysílání se v pravém dolním okraji obrazovky objevoval nápis ORT, napsaný tučnými bílými písmeny.
- 1. října 1995 – 31. prosince 1996 se bíle napsaná číslice jedna vyskytovala na černém pozadí společně s nápisem ORT (písmena O a T byly bíle napsány na černé platformě a písmeno R bylo napsáno černě na bílém).
- 1. ledna 1997 – 30. září 2000 se číslice jedna tyčila ve zlatém kruhu. Na tapetě pod číslicí byl umístěn nápis ORT.
- 1. října 2000 – 23. září 2001 byla logem sněhově bílá neprůhledná číslice jedna s rozdvojeným lemem.
- 24. září 2001 – 31. května 2011 bylo používáno stejné logo, jen se stala číslice jedna světle šedou a průsvitnou, takže ne vždy byla na bílém podkladu rozpoznatelná.

Od 12. srpna 2005 logo Prvního kanálu z obrazovky nemizí ani v průběhu reklamy. Od 1. června 2011 je logo stejné. Pouze v důsledku změny vysílacího formátu ze 4:3 na 16:9 se logo zmenšilo asi o polovinu a posunulo se mírně vlevo.

1 логотип ОРТ с 1 апреля по 30 сентября 1995 года.

2 логотип ОРТ с 1 октября 1995 по 31 декабря 1996 года.

3 логотип ОРТ с 1 января 1997 по 30 сентября 2000 года.

4 логотип ОРТ и Первого канала с 1 октября 2000 по настоящее время.

Příloha č. 7 – Dobrovolná činnost organizace Prvního kanálu

Každým rokem První kanál pořádá vojensko-vlasteneckou akci, nazvanou „Pervyj v armii!“ (První v armádě!). Vedení Prvního kanálu, hvězdy kin a zábavných pořadů, slavní sportovci přijíždějí do různých vojenských táborů, aby upozornili na konkrétní bojové akce. Jejich cílem je morálně podpořit příslušníky armády a členy jejich rodin. Televize od roku 1996 navštívila Tamaň, Tulu, Rjazaň či Tverskou oblast a mnoho dalších.

16. prosince 2010 bylo hvězdné složení Prvního kanálu v sestavě: Konstantin Ernst, Jekaterina Striženova, Aleksej a Valentina Pimanovy, Leonid Jakubovič, Larisa Verbicka, Maksim Ševčenko, Jelena Malyševa, Irina Rodnina, Aleksej Nemov a další. Setkali se s prostředím, mobilními raketami, navštívili vojenské startovní pozice, oddíly bojové služby, obdarovali nejlepší vojáky i jejich rodiny. Pro ochránce vlasti byl připraven koncert, kterého se účastnili slavné tváře ruské estrády: Viktorija Dajneko, Sergej Trofimov, Aleksandr Maršal, Julija Michalčik, skupiny „Čelsi“, „Fabrika“, „Tutsi“ a další. Slavnostním koncertem provázeli Taťána Gerasimova a Andrej Malachov. V rámci akce se ve fotbalovém zápase mezi sebou utkali hvězdy Prvního kanálu a vojáci příslušné jednotky. Akce se stala svátkem pro celou Tverskou oblast, která ten den slavila osvobození města Kalinin od německých fašistických dobytých. Podle tradice se První kanál věnoval řešení sociálních problémů.

Пříloha č. 8 – Přepisy a překlady

- Новости – „Novosti“ (Zprávy)
Другие новости – „Drugie novosti“ (Druhé zprávy)
Время – „Vremja“ (Čas)
Вечерние новости – „Večernie novosti“ (Večerní zprávy)
Ночные новости – „Nočnye novosti“ (Noční zprávy)
Новости с субтитрами – „Novosti s subtitrami“ (Zprávy s titulky)
Воскресное время – „Voskresnoe vremja“ (Nedělní čas)
Пусть говорят – „Pust' govorjat“ (Ať mluví)
Давай поженимся! – „Davaj poženimsja!“ (Pojďme se vzít!)
Доброго здоровья! „Dobrovo zdorovica! (Zdravíčko vám přeje!)
Дешево и сердито – „Deševo i serdito“ (Levně a dobře)
Модный приговор – „Modnyj prigovor“ (Módní rozsudek)
Время обедать! – „Vremja obedat'! (Čas obědvat!)
Хочу знать – „Choču znat'“ (Chci znát)
Жить здорово! – „Žit' zdorovo“ (Zdravě žít!)
Контрольная закупка – „Kontrolnaja zakupka“ (Kontrolní nákup)
Неравный брак – „Neravnyj brak“ (Nevyrovnané manželství)
Ты не один – „Ty ne odin“ (Nejste sám)
Грач – „Grač“ (Havran)
Понять. Простить – „Ponjat'. Prostit'“ (Pochopit. Odpustit)
24 часа – „24 časa“ (24 hodin)
Свобода и справедливость – „Svoboda i spravedlivost'“ (Svoboda a spravedlnost)
Человек и закон – „Čelovek i zakon“ (Člověk a zákon)
„ЖКХ“ – „Žiliščno-kommunalnoe chozjajstvo“ (ŽKCH)
Вечерний Ургант – „Večernij Urgant“ (Večerní Urgant)
Смак – „Smak“ (Chuť)
Угадай мелодию – „Ugadaj melodiju“ (Uhodni melodii)
После школы – „Posle školy“ (Po škole)
В контексте – „V kontekste“ (V kontextu)
Гражданин Гордон – „Graždanin Gordon“ (Občan Gordon)
Спорт – „Sport“ (Sport)
На ночь глядя – „Na noč glad'ja“ (Navečer)

Познер – „Pozner“ (Pozner)

Пока все дома – „Poka vse doma“ (Zatímco jsou všichni doma)

Поле чудес – „Pole čudes“ (Pole zázraků)

Играй, гармонь любимая! – „Igraj garmoň ljubimaja!“ (Hraj, milovaná harmoniko!)

Умницы и умники – „Umnicy i umniki“ (Chytré hlavy)

Слово пастыря – „Slovo pastyrja“ (Slovo duchovního pastýře)

Убойная сила – „Ubojnaja sila“ (Smrtná síla)

Старые песни о главном – „Starye pesni o glavnom“ (Staré písně o důležitém)

Выскажи свое мнение – „Vyskaži svoje mnenie“ (Podělte se o svůj názor)

Телекафе – „Telekafe“ (Telekavárna)

Карусель – „Karusel“ (Kolotoč)

Блокпост „Blokpost“ (Blokspot)

Центральное телевидение Гостелерадио СССР (ЦТ СССР)

- „Centralnoe televidenie Gosteleradio SSSR (CT SSSR)“
- Centrální televize Gosteleradio SSSR (CT SSSR)

Телевидение 1-й канал Останкино

- „Televidenie 1-j kanal Ostankino“
- Televizní stanice První kanál Ostankino

Общественное российское телевидение (ОРТ)

- „Obščestvennoe rossijskoe televidenie (ORT)“
- Ruská veřejnoprávní televize (ORT)

Национальная медиа группа

- „Nacionalnaja medija gruppa“
- Národní mediální skupina

Цифровое телесемейство

- „Cifrovoe telesemejstvo“
- Digitální televizní systém

Příloha č. 9 – Cenzura v Rusku

Ruští pozorovatelé po celá devadesátá léta prohlašovali, že svoboda tisku a názoru je po vzniku samostatného Ruska v roce 1991 jednou z mála skutečných vymožeností, vzešlých z perestrojky a následného pádu Sovětského svazu.

Typickým příkladem přísného dozoru byla likvidace politicky nezávislé zpravodajsko-publicistické redakce televize NTV. Společnost Gazprom v tiché součinnosti s arbitrážním soudem koupila část akcií NTV, poté nahradili generálního ředitele a novináře Jevgenije Kiseljova za Borise Jordana. Jako důvod uvedli špatnou ekonomickou strategii. Nepomohla ani vlna vzbouření. Vždy zvítězila státní moc.

Nové, Kremlu oddané družstvo vedoucích pracovníků NTV za pomoci soukromých bezpečnostních složek zaútočilo podle způsobů tajných služeb na studia NTV v televizním centru Ostankino. Novým šéfem vysílače se stal Boris Jordan. V roce 2003 nastal další spor novinářů s mocí. Státní дума schválila zákon, omezující činnost sdělovacích prostředků při zpravodajském krytí teroristických akcí.

Putinova destrukce svobody má smutný příběh. Začala útokem proti čečenskému lidu, k němuž se Putin přidal. Na základě obratné mediální kampaně přesvědčil i řadu Rusů, že obrana svobody čečenského lidu jim škodí (mediální válku vyhrál, dnes je Čečensko na samém okraji zájmu západní společnosti).

V zápase o svobodu slova dochází k četným osobním tragédiím. Mezinárodní organizace Novináři bez hranic oznámila koncem roku 2008, že v době Putinovy vlády přišlo v Rusku o život násilnou smrtí celkem 21 novinářů. Příkladem je doposud neobjasněná vražda ruské nejvýraznější opoziční novinářky a redaktorky listu „Novaja Gazeta“ Anny Politkovské, která neúprosně kritizovala vládu Vladimira Putina a zabývala se porušováním lidských práv v Rusku.

Začátkem roku 2009 otřásla Ruskem vražda dvou odvážných obhájců lidských práv, novinářky Anastázie Baburové a právníka Stanislava Merkelova, kteří byli chladnokrevně zastřeleni nájemným vrahem. Důvodem byl poslední čin právníka Merkelova, který dostal do vězení ruského plukovníka Jurije Budanova a proti jeho propuštění podal stížnost. Policie vraždu nejenom nevyšetřila, ale rozehnala násilím i smuteční průvod. Jednou z odpovědí je zřejmá státní podpora ruského nacionalismu. Hlavní televizní stanice a množství novin, orgány moci či intelektuální vrstvy, které byly opozicí proti nacionalismu, nyní čelí udavačství a „honům na čarodějnice“.

Na zbývajících státních kanálech nebylo slyšet téměř nic negativního – především ne o Kremlu. Po uzavření TVS konkurenti omezili rozsah zpravodajského vysílání, ačkoli předvolební boj teprve začínal. Informační programy vysílané vždy v celou hodinu si mnohdy sotva zasloužily označení „zprávy“ – spíše se zdálo, že jde o vysílání „Putin dnes v Rusku“. Několikaminutové bloky montáží z rozhovorů v Putinově kremelské pracovně probíhaly většinou podle stejného vzoru, zcela prosty zpravodajské hodnoty. Nápadné je také to, že v civilu šarmantní, dobromyslný politik, vystupuje na oficiálních portrétech jako přísný a vážný člověk.

Zdroj: Dějiny Ruska – Milan Švankmajer, Václav Veber, Zdeněk Sládek, Vladislav Moulis, Libor Dvořák, Nakladatelství Lidové noviny, Praha, 1995, ISBN 978-80-7422-026-5, 601 s.